

ARGENTINOS LIETUVIU

BALSAS

ATSKIRO NUMERIO KAINA 1 PEZAS
PRENUMERATA: Argentinoje ir Pietu Amerikoje
20 pezu metams; 12 pezu pusmečiui.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 5-3259

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nro. 1585
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nro. 216

SEMANARIO LITUANO, FUNDADO EN 1927.
DIRECCION, REDACCION Y ADMINISTRACION:
Avenida Boedo 737, Buenos Aires

Nr. 891. BS. AIRES, KETVIRTADIENIS, GRUODIS-DICIEMBRE 15 D., 1949 M. METAI (AÑO) XXI

NUESTRAS ESPERANZAS
DEL AÑO 1950

La solidaridad de los pueblos y gobiernos directa o indirectamente enrolados en las filas de la causa de la libertad y la democracia — era ejemplar durante la Segunda Contienda mundial. Sin embargo, una vez vencido el agresor...

Las noticias que llegan detrás de la cortina de hierro sobre la vida de las naciones Bálticas bajo la ocupación bolchevique, son alarmantes. Los ocupantes tratan de exterminar a los lituanos, letones y estonianos...

Las colectividades Bálticas en la Argentina, colaborando como hermanos, esperan de que el año 1950 traerá más suerte para sus países de origen...

La esperanza de los pueblos Bálticos siempre está en la Carta Magna del Atlántico, firmada a bordo del "Princnia" "Wales" en el Atlántico...

"Reconocen el derecho de todos los pueblos a elegir la forma de gobierno bajo la cual vivirán y desean ver restablecidos los derechos soberanos y autonomía política de los pueblos que fueron privados de esos derechos por la fuerza".

Recordamos el sexto punto de la Carta:

"Después de la destrucción de la tiranía nazi confiamos ver establecida una paz que asegure a todas las naciones los medios para vivir seguros dentro de sus fronteras y que aseguren a todos los hombres del mundo que pueden vivir libremente sin temor a las penurias".

En lugar de los nazis, el papel del agresor desempeña actualmente el imperialismo soviético, olvidando sus declaraciones y promesas del respeto a los derechos humanos.

Los pueblos oprimidos tienen y tendrán la fé en la Carta del Atlántico. El triunfo de la Carta es la esperanza principal por el año 1950 de los pueblos Bálticos. Lucharemos unidos para su triunfo!

ARGENTINA PALENGVINO
PENSIU GAVIMA

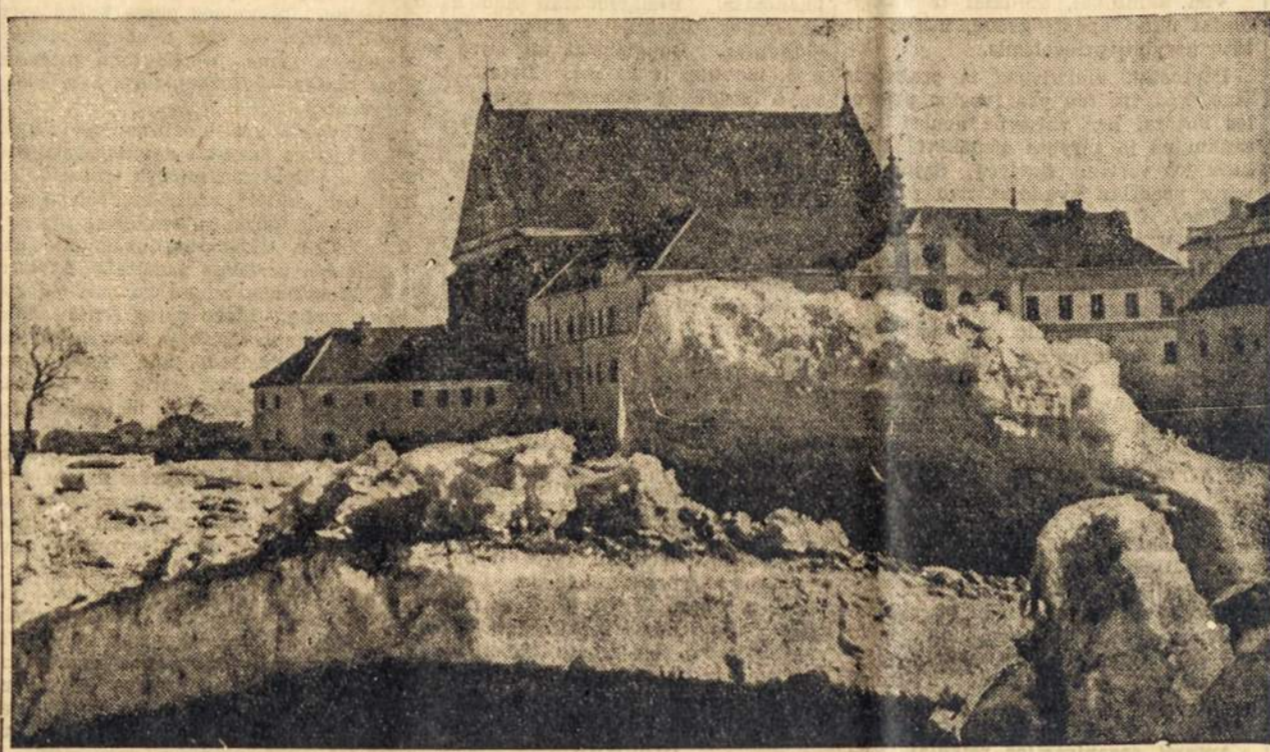
"La Prensa" 20. XI. 49 paskelbė šios šalies vyriausybės parodymą, kuriuo einant panaikinti konsulariniai mokesčiai svetimsaliams užsieniuose išduotiems dokumentams. Tas liečia svetimsalių gimimo ir vedybų metrikus, pristatant juos sostinės ir provincijos valdžios įstaigoms.

Šis parodymas padarytas pasiremiant įstatymu 15933/47.

Lietuvių, turint savo užsienio pasus, metrikus gali gauti iš Lietuvos Pasuntinybės: c. J. M. Pérez 2820, Montevideo, R. O. U. Rašant prašymą, reikia pridėti savo užsienio pasą ir turi pasirašyti du liudininkai, turinti Pasuntinybėje registruotus savo lietuviškus pasus.

Visi Lietuvos piliečiai turėtų dabar pat apsirūpinti reikalingais dokumentais pensijos (jubiliação) reikalui. Reikia rūpintis per savo įstaigas, nes okupantai netik neišleiskalauja metrikų, bet tik mokesčius lupa ir įtraukia į nemalonumus, ir laisvoje šalyje stengiamiesi "okupuot" Lietuvį.

Daug Laimės Visiems Naujose, 1950 Metuose!

Liidnos Kalėdos Lietuvoje. Senelis Kaunas kenčia ledų suspaustus ir oku pantų varžtais nuo pasaulio atskirtas.

JAV Prezid. Pasveikino Lietuvius

PIRMAS NEW YORKO MOKYTOJAS BUVO LIETUVIS

Amerikos Lietuvių Kongresas sujungė išeiviją bendrai kovai už Lietuvos nepriklausomybę. New Yorker viešbučio posėdžių salė buvo perpildyta atstovais. Gautas JAV prezidento, Harry S. Trumano pasveikinimas, kuriame jis reikalauja tvirtai vilti, kad kongreso tikslas bus pasiekiamas ir Lietuva atgaus savo laisvę.

Kongresas sveikino New Yorko miesto galvos atstovus, kuris paskelbė daugelį ir mūsų pačių nežinotą naujieną, kad pirmasis New Yorko miesto aukštesnės mokyklos mokytojas buvo lietuvis. Tai buvo dar tais laikais, kai New Yorkas vadinosi New Amsterdamu... Ta žinia perėjo per visą Amerikos spaundą, kaip liudijimas, kad lietuviai čia lygiai seni piliečiai, kaip ir visi kiti.

Kongresas išrinko Amerikos Lietuvių Tarybą iš 34 narių: Po 7 nuo visų partijų: Socialdemokratų, Sandarbių, Katalikų ir Tautininkų ir po tris nuo Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir nuo Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje. Amerikos Lietuvių Tautininkų Sąjunga Amerikos Lietuvių Taryboje dabar turi savo atstovą adv. Vinco Rasteno asmeny, o Valstiečiams Liaudininkams giminingoji Sandara turi Dr. Prof. Juozą Pajaujį.

NACIAMS GRĄZINTOS TEISĖS IR TUPTAI

Berlyno dienraštis „Taegliche Rundschau“, rusų kontroliuojamas, 4. XI. 49 laidoje skelbia, kad komunistai grąžino pilietines teises ir nuosavybės naciams ir Hitlerio kariams.

Gerindamiesi prie vokiečių, rusai skelbia, kad „tikra Vokietija“ yra tik rusišką zona. Gi vakarinė Vokietija, su sostine Bonn mieste, rusų tvirtinimu, tarnauja tik anglams, amerikiečiams ir prancūzams.

Varžantis rytais su vakarais, vokiečiai naudojami.

PARLAMENTAS PASALINO CATTANEO

Argentino parlamentas 12. 12. 49 panaikino atstovo teises buv. pulkininkui, radikalų partijos atstovui, Atilio Cattaneo, už respublikos prezidento įžeidimą. Balsuojant mandato panaikinimą, dalyvavo 107 peronistų bloko nariai ir vienas radikalas. 39 radikalai nedalyvavo.

LIETUVOJE RENKAMOS AUKOS...

Sovietiškos spaudos pranešimu, „tarybinės“ Lietuvos darbininkai „nusitarė“ pinigiskai paremti streikuojančius Suomijos darbininkus. Daugelyje vietų iškabinti dideli užrašai: „Paremkite suomių liaudį, kovojančią prieš savo engėjus!“

Lietuvos žmonės gerai žino ko siekia komunistai Suomijoje, bet nedrįsta to viešai pareikšti. Iš jų ubagiškų uždarbių išskaitomos ir aukos, kurios neva siunčiamos aiems streikininkams. Tikrenybėje gi, visos suirutės dabartinės Suomijos keliamos Maskvos pinigais ir „ukazais“.

ZINKA MILANOV ATVYKO Į JAV KONCERTUOTI

Garsoji Jugoslavijos operos artistė, geltonplaukė gražuolė Zinka Milanov, 21. XI. 49 atvyko New Yorkan. Ji duos eilį koncertų Amerikoje. Spaudos atstovų paklausta ką reiškia Maskvos tvirtinimai, būk ji esanti maršalo Tito meilužė ir būs još dėvimi briljantai yra to Jugoslavijos komunistų vado dovanos, Zinka atsakė:

Lankydamasi Vašingtone 1947 metais ištekėjau už buvusio Jugoslavijos generolo, kuris dabar dirba kaip architektas Belgrade. Tito nemačiau nuo gegužės mėnesio ir jokiu dovanų iš jo negavau. Apie dovanas meilužėms Maskvos ponai kalba dėl to, kad jie tai praktikuoja.

ARGENTINOS BANKAS LAISVAI PARDUODA DOLERIUS

Nuvertinus Anglijos svarą, nuo 17. X. 49 Argentinis Centralinis Bankas buvo nutraukęs valiutų pardavimą. Bet dabar, cirkuliaru Nr. 1180 paskvietė Centralinis Bankas tuos importierius, kurie buvo padavę prašymus gaminti dolerių įvežamų prekių apmokėjimui.

Dolerių licitacija įvyko Centraliniame Banke 19. XI. 49. Įvežanti prekes sulgį sąrašo „A“ gavo nusipirkti dolerių po 9.32 pezus už dolerį. Gi įvežanti šampaną ir kitas sąrašo „B“ sužymėtas prekes už kiekvieną dolerį sumokėjo po 11 pezų.

Juodos biržos spekuliantai smarkiai gaudomi.

AGRARINIŲ KOOPERATYVŲ KONGRESAS

Lapkričio 8, 1949 Buenos Aires teatre Colón prezidentas Perón atidarė VI Argentinis Agrarinių Kooperatyvų Kongresą.

Nuo 400 kooperatyvų dalyvavo virš 2.000 delegatų iš visos šalies. Aptarti organizaciniai ir ekonominiai reikalai.

DIMITRI ŠOSTAKOVIČ DABAR ELGIASI GERAI

Jaunas Sovietų kompozitorius, Dimitri Šostakovič, kaip lygiai jo kolegos Kašaturian ir Prokofiev, buvo gavęs „velnių“ nuo savo valdžios. Jis buvo kaltinamas už „buržuazinius motyvus“.

Grįžęs iš JAV, Šostakovič parašė „Miško simfoniją“ ir gavo komisarų užgyrimą, kad skamba gerai...

KALĖDINĖ EGLUTĖ LIET. CENTRE VISIEMS 25. XII. 49.

Tabarė 6950, Buenos Aires. Pradžia 18 val. Šokiai iki 24 valandai. Deklamacijos, Muškėtu akordeonų orkestras, bufetas ir įvairumai. Maži ir dideli prašomi skatlingai dalyvauti. Rengėjai.

QUILMES PARKE „EL FARO“ SUSIVIENIJIMO PIKNIKAS

18. XII. 49, sekmadienį. Visi skyriai atvyksta organizuoti nuo pat ryto. Patogus privažiavimas ir autams pasilikimas. La Platos bangos čia pat. Antras siemietinis S. L. Arg. piknikas Quilmes žada būti labai skatlingas, nes laukiama atvykstant ir berisiočių. Rengėjai.

LIETUVIŲ KONGRESE BUVO 800 ATSTOVŲ

Lapkričio 4-8 dd., 1949 New Yorke įvykusiame Amerikos Lietuvių Kongrese dalyvavo apie 800 delegatų.

Kongresą suruošusiu Amerikos Lietuvių Tarybai Kongreso metu JAV lietuviai suaukavo apie 15.000 dolerių.

Lietuvių Kongresą raštu sveikino JAV prezidentas Truman. New Yorko miesto mayoras O'Dwyer, pasveikino per savo įgaliotinį Benet, o New Yorko valstybės gubernatorių Thomas E. Dewey sveikino asmeniškai. Marylando valstybės senatorius O'Connor, sveikino atvykęs iš Baltimore, pabrėždamas, kad Marylando valstybė kas met švenčia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną, Vasario šešioliktą.

New Yorko Bazilika buvo perpildyta pamaldose už Lietuvą, kurias laukė kardinolas Spellmanas. Visa spauda palankiai rašo apie lietuvių kovą už savo laisvę. Visas demokratinis pasaulis remia Lietuvos išsilaisvinimo kovą.

Ir mes Argentinos, Brazilijos, Urugvajaus, Venezuelos ir visos Pietų Amerikos lietuviai esame lietuvių tautos rūno dalis. Nei vienas neatšilikime nuo bendros mūsų tautos kovos už savo gyvybę išlakymą!

NEPRIKLAUSOMYBĖ ITALIJOS KOLONIJOMS

Jungtinių Tautų (UN) susirinkime, įvykusiame Lake Success 21. XI. 49 didžiama balsų nutarta suteikti nepriklausomybę Libanijai 1952 metais, Somaliacijai 1960 metais, o Eritrejos kliausimą nutarta svarstyti sekanciuose UN visumos posėdžiuose.

PARYŽIUJE, ekonominiais suometinimais, visos madų krautuėves dirba trumpesnes moterų sukneles.

ARGENTINOS DARBININKAI SU PREZIDENTU

Argentinos Darbo Konfederacijos, protestuodama prieš tūlus spaudos organus, įžeidusius šios šalies prezidentą generolą Juan Domingo Perón, paskelbė 15 minučių streiką-protestą. Visas judėjimas sustojo gruodžio 12 d., nuo 16 iki 16,15 val.

Šis reiškinys rodo, kad visa dirbančioji visuomenė eina su prezidentu. — Ispanijos gen. Franco per Kalėdas aplankys popiežių, pasibeldamas į duris su auksiniu plaktuku, kaip tai darydavo karaliai. — Suomijos kompozitorius Sibelius 7. XII. 49 Helsinky šventė savo 84 m. amžiaus sukaktį.

ISVYKO PUSĖ MILIJONO ŽMONIŲ

(Oro paštu „A. L. Balsu“) IRO lageriuose gyvenančių DP skaičius pirmą kartą krito žemiau 400.000.

„S. metu rugpjūčio mėn. statistika parodė, kad IRO lageriuose šiuo metu yra 383.203 asmens“, — pareiškė IRO generalinis įgaliotinis J. D. Kingsley. Šis skaičius sudaro maždaug pusę to, kiek IRO yra perėmusi savo veikimo pradžioje, tai yra 1947 metų birželio mėnesį.

„Nežiūrint į padarytą emigracijoje pažangą, sunkiausiai mūsų uždaviniai dar tebėra priešaky“ — tęsė toliau J. D. Kingsley.

„Apie pusę tebesančių lageriuose DP sudaro asmens, kurie dėl sveikatos, profesinių arba socialinių priežasčių, arba dėl jų amžiaus neatitiko įvairių valstybių statomoms imigrantams reikalavimams.“

IRO stengiasi paveikti įvairias valstybes, kad jos sumažintų jų nustatytas imigrantams parinkti normas. DP emigracija turėtų būti parenta grynai žmoniškumo principais“.

Šiuo metu esantieji IRO lageriuose DP atvyko iš šių kraštų: Iš Lenkijos (be žydų) 103.015, iš Baltijos kraštų 82.073, iš Ukrainos 53.894, iš Jugoslavijos 20.723, iš Ispanijos 12.121, iš Čekoslavakijos 12.011, iš Vengrijos 11.847, iš USSE 8.175, iš Rumunijos 3.207, iš kitų kraštų 10.270. Žydų iš visų kraštų 42.750. Iš didžiųjų grupių pirmiausiai sumažėjo žydų skaičius, kurių dauguma išvyko į Izraelį.

Šalia DP, kurie gyvena ir maitinasi IRO lageriuose, yra dar 287.697 asmens, kurie gyvena privačiai ir naudojami tik teisine IRO globa. DP emigracija.

DP emigracijos statistika rodo, kad š. m. rugpjūčio mėnesį emigravusiųjų skaičius, palyginus su šiuo metų pradžios mėnesiais yra kiek kritęs, tačiau viršija praėjusiųjų metų mėnesinį vidurkį. Šių metų rugpjūčio mėnesį emigravo 32.279 asmens, iš kurių 19.185 į Jungtines Amerikos Valstybes.

Nuo IRO veikimo pradžios, tai yra laike 26 mėnesių emigravo virš 590.000 asmenų. Žemiau sekanti lentelė parodo emigravusiųjų DP pasiskirstymą valstybėms:

Table with 3 columns: Year, Number of immigrants, and Country. Data points include Israel (2,453), JAV (19,185), D. Britaniją (156), Kanadą (996), Australiją (7,751), Prancūziją (303), Argentiną (103), Belgiją (20), Braziliją (70), Venezuelą (45), and kitus kraštus (1,197).

Iš viso 32.279 590.153 St. Jazbutis.

IESKO VIETOS TREMTINIŲ APOVVENDINIMUI

Buterio telegrafo agentūra 3. 12. 49 praneša iš Ženevos, kad vyriausioji I. E. O. vadovybė nutarė siųsti komisijas į įvairias Pietų Amerikos šalis, kad surasti apgyvenimui vietas ir darbus dar Vokietijoje ir Austrijoje tebesantiems tremtiniam.

Didžiama šalių neįsileidžia vyrų, pasiekusių 45 m. amžiaus ir pavienių moterų bei skatlingesnių šeimų. I. E. O. 1950 metų pradžioje bandys surasti apgyvendinimą visoms toms nelaimingoms šeimoms.

I. R. O. žino daugybę pavyzdžių, kur medicinos gydytojai Amerikoje dirba kaip staliai, inžinieriai dirba paprastus fizinius darbus. Dėl to Tarptautinė Pabėgėlių Globos Organizacija prašo savuosius aprūpinti giminingumo įrodymais, būtų garantinis ir darbo sutartimis, kad gaus šalių sutikimą, būtų galima pasiremti tuo, kad pabėgėliai nebus joks apsunkinimas toms šalims, į kurias bus įsileisti.

PAKELIAMY GELEZINKELIŲ TARIFAI

Nuo gruodžia 1, 1949 pakeliamos visų Argentinos geležinkelių bilietų kainos. Minimalė mokestis, iki 5 kilometrų, ten ir atgal, pirmoj klasėj bus 30 centavų, antroj 20, 6 km. — 40 ir 30 c. ir t. t. 100 km. — 6,80 ir 4,70.

BULGARIJOS KOMUNISTAI ŽUDO KOMUNISTUS

Komunistinės Bulgarijos valstybės gynėjas Dimchev Sofijos tribunole pareikalavo, kad būtų nužudyti buvusis komunistinės valdžios vice premjeras Traicho Kostov, buv. finansų min. Ivan Stefanov, statybos buv. vice min. Nikola Pavlov — viso 11 buvusių Bulgarijos komunistų žvaigždžių, kaltinamų susirgime „tizimo“ liga.

Kostov savo apsigynimo kalboje teisme pareiškė, kad jis nėra jokios šalies išdavikas nei šnipas. „Prisipažinimai“ padaryti policijoje tardymo metu neturi reikšmės, nes tai buvė tik žvėriško kankinimo rezultatai.

IMA PASALPAS IR NESILAIKO TAISYKLŲ

Ekonominio Kooperavimo Administracija Vašingtone patyrė, kad Prancūzija, Anglija, Olandija, Belgija - Liuksemburgas, švedija, Airija ir Danija, pasiėmę Maršalo planu tiekiamas pirmutines pašalpas sulaužė jų gavimo taisykles. Einant taisyklėmis, pusė gautų pašalpų privalo būti gabenamos Amerikos laivais, o minėtos valstybės to nesilaikė.

Ekonominio Kooperavimo Administracija dabar reikalauja, kad mihičtos šalys grąžintų 30 milijonų dolerių vertės pašalpas, kurios bus perduotos Maršalo plano fondui.

NAUJI ČEKOSLOVAKIJOS PINIGAI

Pragoje tik ką pasirodė sidabrinės kronos, po 50 ir po 100, su Stalino galva. Čekoslovakijos bolševikiška vyriausybė tuo „karinavimu“ pagerbė Staliną jo 70 metų amžiaus sukakties progą, 21. XII. 49.

SPARČIAI AUGA AMERIKOS GYVENTOJŲ SKAIČIUS

Vašingtonas paskelbė JAV gyventojų statistiką. Liepos 1, 1949 JAV gyventojų skaičius siekė 148.720.000. Tai reiškia, kad nuo 1940 metų padidėjo 17.051.000, arba 12,9%.

PORTUGALAI TURĖS GRĄZINTI 43 TONUS AUKSO

Anglijos parlamente tiriama susitarti su Prancūzija ir JAV, kad pareikalauti idant Portugalija grąžintų 43 tonas aukso. Tą aukšą Vokietijos naciai yra pavogę ir depozitavę Portugalijos bankuose.

KOLOMBIJA — NERAMIAUSIA ŠALIS

Lapkričio 27, 1949 metais įvyko Kolumbijos prezidento rinkimai. Vienok šalyje siaučia karo stovis. Vieniutėlis pozicijos kandidatas, Gomez, išrinktas ir prezidentaus nuo rugpjūčio, 1950.

Jau prieš porą metų, laike visos Amerikos kongreso, demokratis priešiai padarė bandymą, sudėginami daugybė namų tos Pietų Amerikos šalies sostinė, Bogotą, ir išdujdami daugybę žmonių. Politinių riaušių progą dabar naudojami paprastų plėšikių gaujos ir istis kaimai bei miesteliai nušiuojami nuo žemės paviršiaus.

Simón Bolívar įkūrė Kolumbiją, palikuosudamas ją nuo ispanų ir pavadinamas „Nuevo Reino de Granada“. Nuo 1819 iki 1830 buvo prisijungus prie Venezuelos ir Ekvadoro, suformuodama Didžiąją Kolumbiją, gaudama tą vardą nuo Amerikos atradėjo pavarde. Nuo 1831 iki 1884 vadinosi Naująja Granada ir iki 1886 — Estados Unidos de Colombia. 1903 metais prarado Panamos departamentą, tapus nepriklausomu.

Dabar Kolumbijoje yra 11 milijonų gyventojų, kurių 35 nuosimčiai gyvena tos šalies dvidešimtyje miestų ir yra grynai balti žmonės. 42 šalies gyventojų nuosimčiai sudaro mestizai, 15 nuosimčių mulatų, 5 nuosimčiai indų ir 3 nuosimčiai negrų, kurių didžiama gyvena miesteliuose ir laukuose.

Dabartinis prezidentas, Ospina Pérez, konservatorius, sakosi turis kariuomenės paramą, kurio draugas, jaunus gen. Gustavo Rojas Piniña yra kariuomenės vadu. Kaip šis, taip konservatorių kandidatas ir prezidentas 3, Laureano Gómez, sakosi esą priėjusi šalangizmui, nacizmui ir fašizmui, ką pareiškęs savo veikale „El Cuadrilátero“. Sakosi, simpatizuojas Vašingtonui.

Liberalai žada nenustot kovoję ir boikotavo lapkričio rinkimus. Jie sūdo, kad laisvi rinkimai būtų 1950 metais.

Visi kartu sutiksime Naujuosius, 1950 Metus Liet. Klube, Boedo 737, Bs. Aires

878200

ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS

Prenumerata metams: Argentinoje ir visoje Pietų Amerikoje 10 Argent. pesų (½ m. \$ 6). Europon ir Šiaurės Amerikon 3 doleriai metams.

Raštus, pinigus adresuoti sekanciam: ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS CASILLA DE CORREO 303, Bs. As.

Redakcija ir Administracija Avenida Boedo 737. Tel. 45-4444

BAIGDAMI 1949 METUS, PAGALVOKIEME APIE 1950

Pabaigoje metų kiekvienas žmogus apvaršto, ką gero jis yra padaręs per dvyliką nepastebimai prabėgusių mėnesių. Tuo labiau savo veikimą metų pabaigoje pasveria draugijos ir spauda, kad pasimokyti iš klaidų ir pastiprinti naudinguosius veiksmus.

„Argentinos Lietuvių Balsas“ šiais metais praturtėjo naujais bendradarbiais. Jo prenumeratorių skaičius žymiai padidėjo. Po 20 metų darbo įsigijome savą linotipą ir einame prie spausdinamos mašinos įsigijimo, kad galėtume ne vien laikraščių, nuo pradžių iki pabaigos ir techniški pagaminti, bet kad jų daugiau lietuviškų knygų galėtume išleisti.

Sunkus mūsų spaudo darbas yra įmanomas vien dėka kultūringų Argentinos lietuvių pasiryžimų, nes juo daugiau bendradarbių padeda traukti šį spaudo darbuotojų, tuo visus darbus pasiekime geriau.

1949 metais buvo didžiausios mūsų kolonijos egzamenai: Pasauliniai iškisai, mūsų tautos audringas išblaskymas, veiklių pasiryžimų reikalingumas, bendradarbiavimas su Baltijos kaimyniais estais ir latviais, mūsų tautai brangių dienų minėjimas, lietuviško spaudinto žodžio platėjimas — visomet buvo aptariama „Argentinos Lietuvių Balsas“, Pasaulinio lietuvių gyvenimo kronikos, surinktos „A. L. Balsas“ skiltyje, su daro brangia medžiaga tragiškai šio mėto mūsų tautos istorijai.

Baigdami 21-mus „A. L. Balsas“ spaudo darbu metus, dar daugiau įtempikime pajėgas, nes 10 Lietuvos okupacijos ir mūsų tautos naikinimo metų reikalauja iš kiekvieno laisvo lietuviu dėti, kaip galima didesnes pastangas mūsų tautos gyvybės išlaikymo darbu. O savoji spauda yra vyriausiosios kovos frontas ir svarbiausioji priemonė tai kovai stiprinti, jungiant viso pasaulio lietuvius Kurdirkos ir Basanavičiaus paskelbtų idejų vykinimui.

Mums yra ir privalo būti brangus kiekvienas lietuvis, kuris pasiryžta pasipriešinti savo brolių pavergimui ir naikinimui. Bendro mūsų tautos išveikio pasipriešinimo pavergėjams istorinė manifestacija įvyko šiais 1949 metais New Yorke, lapkričio pirmomis dienomis. Pats JAV prezidentas Trumanas pasveikino lietuvių pasiryžimą kovoti už savo tautos laisvę ir linkėjo, kad mūsų tautos bendras darbas apvaisintų laimėjimu. Tą didingą Kongresą pasveikino ir Argentinos lietuviai.

Kur tik esama lietuvių, visi jungiamės, organizuojamės ir vieningu balsu skelbime pasauliui, kad mūsų tautos žmonės turi teisę gyventi laisvai. Protestuokime prieš mūsų brolių naikinimą!

Visus tuos didžius uždavinius galėsime atlikti tinkamai, būdami vieningi ir nesigalėdami savo spandos organo — „Argentinos Lietuvių Balsas“ — darba dar nuosirdžiau paremti moraliai ir materialiai.

SVEIKINTINAS MŪSU LITUANISTŲ SUMANYMAS

Universiteto mokslas paštu, — tai sena ideja, kuri visose kultūringose šalyse praktikuojama. Mokslo siekimą tokiu keliu rusai vadina „Začinyj Universitet“, o lietuviškai J. Kutra ji vadina „Užakinis Universitetas“. Kadangi reikalas eina apie lituanistikos mokslą, tai J. Kutra „Naujienos“ sako:

„Dabartinėmis, nenormaliomis sąlygomis, kada Lietuvybės dalykų žinovai yra apsigyvenę įvairiose „ytose, o matomai tokios mokyklos klausytojai — būsimieji jos dalyviai yra išblaskyti po visus pasaulio kampus, kito nieko nelieka. Užakinio Lituanistikos Universiteto paskaitos galės lankyti kiekvienas lietuvis, kur jis bebūtų žiaurais likimo nubloškėtas ir ką bedirbtų. Savo laisvą laiką jis naudos produktiviam savo gimtosios kalbos, literatūros, meno, gal vėliau ir istorijos bei geografinės pažinimui. Tuo būdu kiekvienas galės išsityti ir tam tikrą specialybę, net mokslo laipsnį. Kas yra labai svarbu, kad šitokio Universiteto įsteigimas nėra surištas su dideliomis išlaidomis, kurių taip mums stokoja. Nereikalinga čia erdvų patalpų, ir patiemis dėstytojams veiksmai teks šį darbą dirbti šalia kasdieninio, dažniausiai fizinio, darbo.

Laukiu bėgant, šis Universitetas galės virsti rimta ir gal vienintele tuo tarpu mokslo institucija, kuri ir JAV valdžios bei mokslo įstaigų turės būti pripažinta. Svarbu tai, kad ji igalins lietuvių kalbos, literatūros ir kitų lietuviybės dalykų pažinimą ir žadins susidomėjimą jais.

Jungtinės Amerikos Valstijos jau pasiekė lietuvių kalbos ir bendrai lituanistikos mokslininkai: Dr. P. Jonikas, Prof. Skardžius, Prof. V. Krėvė-Mickevičius, Prof. Sennas, Prof. Šalys, Prof. Balyš, Prof. Ciurlys, Prof. M. Biržiška ir keletas kitų pirmaeilii lituanistų, kurių skaičių didina vėliau atvykstanti Profesoriai Viktoras ir Vatrovas Biržiška ir kt. Sveikindami Užakinio Lituanisti-

kos Universiteto steigėjus Jungtinės Amerikos Valstybėse, norime manyti, kad jis bus pritaikytas ir Pietų Amerikos, Kanados, Europos bei Australijos lietuviams.

Taip jau yra: Europa laukinėja, virsta tyrais, o mokslo židiniais tarpsta Naujame Pasaulyje, Amerikoje!

ČEKOSLOVAKIJOJE ĮVESTA BAUDŽIAVA

Kada Ispanijos karaliaus tarnai valdė Pietų Ameriką, čia viešpatavo vergija. Darbininkai, dirbantys aukso kasyklose, neturėdavo teisės išlysti iš požemio, kol nepirkena pilno buteliuko aukso. Jeigu „pergreit“ išleista, tai duoda didesnę buteliukų ir t. t.

Tokios akordinio darbo „normos“ dabar įvestos baudžiaivos atnaujinu Europoje.

Komunistai visą laiką giriąsi, kad tik jie esą „tikri darbininkų draugai“. Tose šalyse, kuriose jie neturi galių, jie reikalauja visokių lengvatų darbininkams, dažnai visai neatsižvelgdami į tai, ar tie reikalavimai yra įvykdomi, ar ne. Jie sakosi kovoją už įsteigimą „proletariato diktatūros“, kurioje darbininkai būtų valdovai ir visokia sprespauda išnyksiant.

Bet kas atsitinka, kada valdžia patenka į komunistų rankas? Štai Čekoslovakijoje komunistai prieš dvejotą metų padarė „pučą“, nuversdami Benešo valdžią ir įkurdami vadinamą „liaudies demokratiją“. Žiūrėkime, kas tenai dedasi.

Zinių agentūra AP praneša iš Pragos (Čekoslovakijos sostinės) tokią žinią:

„Čekoslovakijos angliakasiams šiandien pasakė, kad jie turi atlikti kasdien savo gamybos kvotas (per nustatytas darbo valandas) arba turi pasilikti kasyklose tol, iki kvotos bus pagamintos. Šis įsakymas buvo paskelbtas profesinės sąjungos laikraestyje „Prace“, kurį naudoja, kaip savo organą, premjeras Anton Zapotosky. „Prace“ sako, kad šis naujas taisyklė yra „būtinai“ darbininkų apsieidimui pašalinti ir anglių gamybai pakelti“.

Padaryk, kiek tau įskaita — arba neišeisi iš kasyklos! Štai, kokią „laisvę“ turi darbininkai komunistų valdomoje Čekoslovakijoje.

Streikuoti arba kitaip priešintis valdžios patvarkymams uždrausta.

MILIJONIERIUI NEPASISEKĖ SUTEPTI AMERIKOS VARDĄ

Turtingas biznesieris George W. Armstrong, 84 metų amžiaus, pralobęs iš Texas aliejaus ir spekuliacijos žemėmis Missisipi valstybėje, pasilė vienai nedidelei kolegijai — Jefferson Military College — 50 milijonų dolerių dovaną su sąlyga, kad kolegija neprimintų studentų Afrikos ir Azijos rasių kilmės ir mokytų baltesius rases pirmenybės teoriją. Kolegijos administracija jau buvo beuštinkanti juo dovaną, priimti, kartu su jo sąlygomis, bet spaudoje kilo triukšmas.

Po to vėl pasitarė kolegijos globėjai (trustees) išleido viešą pareiškimą, kad jie neketis kolegijos darterio, kuriame nėra jokios diskriminacijos prieš vieną arba kitą žmonių rasę, tautybę arba religiją; Jefferson Military College buvo įsteigta prieš 147 metus ir būtų jai negarbinga dabar lauzyti savo principus dėl to, kad jai siūloma krūva pinigų.

Galutiną nutarimą šituo klausimu kolegijos globėjų taryba turėjo padaryti ir viešai paskelbti, bet jau dieną prieš tai pats „geradaras“ Armstrongas paskelbė, kad jįsai savo dovaną pasiūlymą atšaukia, kadangi kolegija atmetusi jo sąlygas.

Negražus incidentas yra likviduojamas. Milijonieriaus užsimojimas sutepti mokyklos vardą nepasisekė.

NAUJA MOKSLO TEORIJA APIE ŽEMES ATSIERADIMĄ

Garsus mokslininkas, Chicagos Universiteto profesorius, Dr. Harold Urey, turi naują teoriją apie žemės atsiradimą, kurią jįsai pateikė Nacionalinei Mokslių Akademijai, — rašo „Naujienos“ 27. X. 49.

Didysis chemikas ir Nobelio premijos laimėtojas, pasižymėjęs savo darbais atominės energijos tyrimo srityje, sako, kad mūsų žemė buvo milžiniškas dulkių kamuolys. Pradžioje tos dulokės buvo šaltos, bet cheminė reakcija jas įkaitino, ir prieš koki bilijoną metų temperatūra tame dulkių kamuolyje pakilo iki 2.000 laipsnių pagal Farenheitą. Susidarė kietas branduolys iš sunkiųjų elementų. Jįsai traukė į save apsupancias jį įkaitintas dulkes. Branduolys didėjo ir ilgainiui apskilojo stora pluta. Kai jį atvėso, žemė pasidarė tinkama vieta įsikurti gyviems daiktams.

Pirmiau mokslininkai turėjo visą eilę kitokių teorijų. Bet kiekvienoje jų vis būdavo surandama įvairių ydų. Bus įdomu, ką mokslininkai pasakys apie šią Dr. Urey teoriją.

ORGANIZUOJASI LIETUVIAI SAVANORIAI

Prisiliekant 1918—1920 metų ryšiui ir dvasios, susikūrė Lietuvos Karuiomenės Savanorių Sąjunga.

Argentinoje ir kitose Pietų Amerikos šalyse gyvenanti lietuviai, norint prisidėti ton organizacijon, prašomi rašyti šiuo adresu:

Mr. Vincas Rėkus, 1630 N. Kedzie Ave., Chicago 47, Ill., USA.

Organizacijos pirminiku yra J. Bobelis, vicepirn. V. Rėkus, sekr. M. Klinka.

Pasaulio Lietuviai

APIPLĖSINĖJAMI LIETUVIAI NEGALI ATSIKVĖPTI

Kas turėjo virš 15 ha žemės arba šiaip gražiai gyvena, tas deportuojamas Sibiran. Likusieji padaryti rusų valdžios įsteigtų dvarų baudžiamininkais.

Tokio plėšimo niekur pasaulyje nėra, kaip rusų bolševikų valdomose srityse.

Visi ūkininkai, kolūkiai ir valstybiniai ūkiai apdėti grūdų, mėsos ir kitų gėrybių privilegijomis.

Paprastai, kiekvienas iš praktiškai žino, kad tik ten yra įvestos prievolės natūra, kur valstybė nemori ūkininkui už juo gėrybes užmokėti tiek, kiek jos vertos. Sovietų Sąjungoje tokia praktika vykdoma nuo jos įsikūrimo. Ūkininkai už prievarta pašauktą darbininką mokėjo 20 rublių, o valstieji už prievarta pašauktą darbininką mokėjo 45 rublių, o rinkoje kviečių centnerį labai sunku gauti ir už 50 rublių.

Šiais metais žieminių javų derlius Lietuvoje buvo menkas. Didžiuliais žemės plotai buvo visiškai neapsėti.

NAUJA ANGLIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS VALDYBA

Londone 15 ir 16 d. spalio, 1949 įvyko Didiosios Britanijos Lietuvos Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas. Dalyvavo 61 atstovas nuo 56 skyrių. Darbo prezidiumo pirminiku buvo Juozas Senkus, sekretoriais — K. Vaitkevičius ir J. Rimdžius. Pirmas suvažiavimą pasveikino min. B. K. Balutis.

Aptarti organizacijos reikalai, išsiuntinti pasveikintiniai, nutarta stiprinti kovos akciją už Lietuvos laisvę.

Naujon Centro Valdybjon išrinkti: P. Varkala, M. Bajorinas, P. Balaitis, kun. Kazlauskas ir J. Damašis. Kandidatais liko: P. Barcevičius ir P. Vilčinskas.

Tarybjon išrinkti: Kuzminskas, Matulionis, Neveravičius, Barenas, Trilupaitis. Kandidatais liko: Dedinas ir Izbičkas.

Revizijos komisijon: F. Senkus, S. saikauskas ir S. Prapuolenytė. Kandidatais — Vaitkevičius ir Žukauskas.

Garbės Teisman išrinkta: Petrusaitis, Moccus, Bendorius, O. Kairinčienė ir Strimas. Kandidatais — kun. Sakevičius ir Mašalaitis.

SKARMA LAI IR BADAS LTSE VALDŽIOS DVARUOSE

Savarankaus ūkininko Lietuvoje kaip ir nebėra. Jį dar vienur kitur laikosi paskiri ūkininkai, tai ir jų dienos suskaitytus. Komunistų partija taip užsuko savo propagandos ir teroro mašina, kad iki ateinančio pavasario visi ūkiai būtų sujungti į kolūkius ir valstybinius ūkius. Visi vadinamieji buožės (kurie turėjo didesnius, kaip 15 ha ūkius arba ir mažesnius, bet gyvena gerai) ir kolūkius neprimami ir tremiami į Sovietų Sąjungos tolimas sritis.

Kolūkiuose suvartijimams komunistų partija paskiria patikimus pasi-davėjus ir jįs, kad ir visai nemokėdami ūkininkai, pradeda naują darbą. Tas jį mums darbas — žibinti, kad būtų 100% išlaikomi komunistų partijos įsakymai. O visi suvartiję ir kolūkius, būdami komunistų partijos baudžiamininkai, savo akimis mato, kaip gyvenimas darosi skurdnesnis ir skurdnesnis. Skarmlais apsidangstę ir nedavėję žmonės — štai pirmieji kolūkių gerovės ženklai.

T. S. JANULIS ir J. M. MOZERIS, Chicago, Ill., vadovauja „District Savings“ paskolų teikimo bendrovei, kurios kapitalas siekia arti 5 milijonų dolerių.

PROF. VACLOVAS BIRŽIŠKA, lietuvių kultūros istorikas, atvyko į JAV. Apsistojo prof. Dr. M. Deveni-kur gyvena ir prof. Mykolas Biržiška su žmona.

JUOZAS DUOBA spalio pradžioje, 1949, nepažadėdamas sunkių tramties gyvenimo sąlygų, susižūrė Anglijoje.

APIE RYTPRŪSIŲ GYVENTOJŲ BĖGIMĄ Į LIETUVĄ

Berlyno „Sozialdemokrat“ paskelbė idomų straipsnį, kaip Rytprūsijų gyventojai, prisimind savo lietuvišką kilmę, bėga į Lietuvą. Tas žinias perspausdina „Lietuvis“, iš kurio patiekiami svarbiausią dalį:

„1946-47 m. Rytprūsijuose likusieji vokiečiai gyvenimas pasidarė neįmanomas. Besigėbedami nuo bado ir mirties, tūkstantai žmonių traukė į Lietuvą. Daugiausiai tai buvo seniai, moterys ir vaikai. Dviese, triese, o kartais ir didesni grupėm jie traukė per sieną. Pirmiausiai jį keilias vedė į Klaipėdą, Kauną, šiaurines Panevėžį, o vėliau ir į Latviją — Liepoją, Mintaują ir Daugpilį, net iki Estijos sienos. Ta pilka, apiplyšusių ir elgetaujančių žmonių masė greit užplūdė visą Lietuvą. Darbo jie negaudavo. Tik jaunesni slaptai dirbo ūkininkams. Sovietai buvo oficialiai uždraudę vokiečiams duoti darbo ir juos šelpti. Sovietų milicijai juos suėmus, bėgliams (ir moterims) buvo nukerpami plaukai, jie buvo keletą dienų laikomi areštiniėje be duonos, tik vandeniū jiems pateikiant, ir po to grėžinami atgal.

Kad tam „kellavimui“ padarius galą, 1949 metais žiemą ir pavasarį sovietai ypač ryžtingai juos medžiojo. Pagauti jaunesni vyrai ir moterys būdavo siunčiami tiesiog į Sibiran. Taip buvo dar ir prieš du mėnesius. Taip vyksta ir dabar, nors sovietų atstovai turi drąsos kalbėti apie demokratiją ir žmonių teises“.

MODERNISKA RUSŲ MASINA, TAI BIZŪNAS

Ūkininkai, suvartiję ir kolūkius, pradeda kreivai žiūrėti į bet kokią darbą, nes jų darbo vaisiais naudojasi svetimieji. O komunistų partija nori, kad visi daug dirbtų ir joms krautų turtus.

Tarp ūkininkų ir valstybės interesų atsiranda labai didelis plyšys. Tai plyšį komunistai nori išlygti ne kuo kita, kaip tik prievarta. Todėl, artinantis šių metų rudens sėjai, ir kaimais vėl pasipylė savi ir atvėriniai komunistai ūkininkus terorizuoti, kad jie užstų didžiausius duoninių javų plotus.

Esikraščiuose vėl naujas žanga grąsinimų ir nurodymų pavardeims, kurie to įsakymo nepaiso. Patys ūkininkai, kad ir kolūkiuose būdant, dar nori išlaikyti, nors ir mažą, savitovumą, bet juos plauna partijos biznūsas.

VEIKIA MENO SRITYJE DEBASI PRIE AUSRĖLES

Worcester, Mass, JAV lietuvių kolonijoje naujieji atveiniai sudarė Meno Knobelę, į kurią įeina apie 20 žmonių. Knobelės vadovauja E. Mainelis, J. Spirauskas, L. Savickaitė ir N. Kripaitė. Vadovauja Leopoldas Jokubauskas.

Pjesė „Prie Malbono“ yra gražiai suvaidino lapkričio 19, 1949 Liekurių Klubo svietainėje.

Apie bendrą organizavimąsi „Keleivijų“ rašoma:

Naujieji atveiniai mūsų mieste turėjo susirinkimą ir nutarė naują organizaciją nekurti, bet dėtis grie jau esančių lietuviškų organizacijų. Teke girdėti, kad apie 20 naujakurių prisidėjo prie Ausrėlės chor.

Mes galime tik pasveikinti toki nutarimą. Išleidami jį esamas organizacijas naujieji atveiniai sustiprina mūsų organizacijų veikimą ir kartu patys greičiau pasijus Amerikos lietuviams. Skartumai, kokie kartais reiškiasi tarp senųjų ir naujų atveivių tuo būdu savaine išnyks.

VINCAS VAIKADA, kelis iš Giraitės, šventeseris, prašomas atsi-lopsti pas juo pusseserę Anelę K. Janulevičienę, c. Guatemala 1401, Rosario.

J. BAGDONAS, menininkas, profesorius laimo mokykloje Kolombijoje sostinėje Bogotoje, taipgi dirba kaikuriuose kolegijose.

NAUJOJOJ ZELANDIJOJ NIEKAS NESKUBINA

Rugpjūčio 18 d. 68 vyrai trimis autobusais išvažiavo iš pirmosios Paliatuos stovyklos į darbą. Kelionė buvo įdomi, nes važiuavo siaurais, vingiuotais keliais per kalnus. Važiavome neskubėdami — želandiška. Čia niekas nesisukubina. Į vakarą pasiekėm naują stovyklą — Gracefield. Pati stovykla yra labai gražioje vietoje. Iš vienos pusės kalnų virtinės, kitoje — upė, o už jos miestas, tiksliau tarus, Wellingtono priemiestis Lower — Huttas, turįs apie 40.000 gyventojų.

Stovykla yra visai naujai įrengta. Kai kurie pastatai dar nebaigti. Stovykloje apie 250 atskirų trobesių, angliskai „hutt“ vadinamų. Yra valgyklos patalpos, prausyklos, išvietės, skalbykla, džiovykla, skaitykla, žaidimų bei pramogų pastatai. Atvažiuojant kiekvienas tuojau gavome po atskirą namą. Mano namo Nr. 22. Tuoj jį susiradau. Norėjau žengti, bet užkliuvau. Pasirodo, kad durys tokios siauros, kad įėjti galiu tik skersas. Namukas iš vidaus ir iš lauko dažytas. Turi 4 m ilgio, 2,5 m pločio ir 2,5 aukščio. Kambarį radau: lovą su minkštu matracu, keturias naujas antklodes, dvi paklodes, du minkštus pagalvius, staliuką, kėdę, rūbų spintą, spintelę baltiniams, lentynelę knygomst ir smulkiems daiktams, kurį, tarp kitko, kabo, nes ant grindų nėra jai vietos na, be to, ir mažą krosnelę angliniais malkomis kurenamą. Visi baldai pritvirtinti, kad audrai kilus ir „palocių“ apvertus, nesusidaužytų. Maistas geras. Už maistą, namo, apskalbimą turėjome j savaitę mokėti po 2 svarus.

Tą patį vakarą prisidatė stovyklos komendantas, kašin koks geležinkelietis, vyr. mūsų maitintojas — storas ponas su žmėna ir darbo ministrėrijos atstovas. Visi, žinoma, linkėjo geros klotes. Ponas iš darbo ministerijos mums priminė, kad esame pasirašę 2 metų darbo sutartį ir per tą laiką savo darbovietės negalėsime palikti.

Buvome suskirstyti į keturias grupes. Toji grupė, į kurią aš buvau paskirtas, turi dirbti geležinkelio dirbtuvėse, antroje remontuos kačkia geležinkelio liniją, trečioji tias lektros laidus, o ketvirtoji baigs įrengti stovyklą.

Mano grupėje yra 4 liemviai. Į darbovietę mums vos 5 minutės eiti. Kitos grupės turi važiuoti autobu-sais. Buvau paskirtas dirbti į geležies liejyklą. Iš viso turin dirbti 66 valandas savaitėje. 4 dienas po 10 val. ir penkadienį bei šėštadienį po 8 val. Darbas man neįprastas. Ačiū Dievu, kad Zelandijoje darbo sparta lėta, todėl perdaug neuovargstu. Nors, grįžęs iš darbo, ilbetis tenoru. Atlyginimas mokamas kas dvi savaites. Maždaug 18 svarų. Beje, užmirsiau pridurti, kad turime 30 minučių pietų pertraukos ir du kartus trumpesnes pertraukas, arbatai atsigerti „tea time“ o zlandiečiai mielai arbatą geria.

LIETUVIAI PROFESIONALAI KOLOMBEJOJE

Kolombijoje gražiai kvečiasi neseniai atvykę lietuviai profesionalai. Jie visi dēba savo srityse. Mūsų sie lietuviai: inž. E. Švidrius, inž. A. Tylius, inž. V. Trejus, inž. V. Rim-gaila, inž. V. Vasiliauskas, inž. K. Gabrinėnas, matininkas M. Šopkauskas ir kultūrtechnikas H. Milūnas. Jie visi eina gana atsakingas pareigas.

Prof. dr. A. Liaugminas Kolombijos švėtimo ministerio skyriun pradėjo profesoriuoti naujai įkurtame Andų universitete. Be to, jis dėsto pedagoginiame institute ir mergaitių mokytojų seminarijeje.

žurnalistė Narutavičiūtė, „A. L. Balsas“ bendradarbė, organizavo žurnalistinę katedrą universitete Bogoto.

M. BUŽENAS, aviacijos vyr. leitenantas, dirba baldų dirbtuvėje, mechanikų skyriuje, Bogotoje, Kolombijoje.

AMERIKON ATVYKĘ LIETUVIAI TREMTINIAI

Laivu „General L. M. Hersey“, 27. 4. 49 į New Yorką atvyko: Adomonis Jurgis, Julija; Alekna Jonas, Ona; Apanavičius Jonas, Ieva, Aldona, Nijola; Aušra Jonas; Babickas Kazimieras, Marta, Rimantas; Bacevičiūtė Nijolė; Baltrenas Jonas, Ursulė, Petras, Domicelė, Leonora, Stanislava; Barmus Kazimieras, Valerija, Dalia M.; Baksys Juozas; Bakrytė Jovana; Banikaitis Mykolas, Benedita; Baronas Aloyzas; Barciauskas Jurgis; Bartkus Izidorius; Balnauškas Vytautas; Blazė Karis; Beinorius Bronius, Aldona, Irena; Bruzaitė Cecilija; Budrininas Bronius; Bułota Julius, Antanina; Campe Adolfas, Kazimiera, Kazimieras, Gediminas; Daniūšis Povilas; Dapsienė Elena, Andronis; Dulskis Romas, Adelė; Duobė Elena, Juozas, Salomėja, Danguolė, Gema; Dusikis Romualdas; Eidimtas Petras, Monika, Milda, Rasmus; Gedimantas Juozas, Leonija, Marija, Helena; Gelumbanskas Juozapas, Valerija; Gladas Bronius, Magdalena, Dainius, Algimantas; Guiga Marija; Gulbinas Andrius, Amalija, Alfonsas, Juozas; Ivanuskas Jonas; Jankauskas Povilas, Stasė, Donatas; Janukaitis Antanas; Janulevičius Julius, Elena, Lilijana; Janušaitis Jurgis, Veronika, Teresė; Jonynas Zigmantas, Antanina, Rosa; Jurkšis Alfonsas, Ona, Lintavoras, Snieguolė, Juozas; Jasiūnas Adolfas; Erklisys Klemensas, Jolanta, Juozas; Kasnickas Aleksandras, Eugenija, Alfredas; Kazakas Povilas; Kazlauskas Kazys; Klasėnas Gunaras; Korveiva Sena; Latek Irma; Lūtermona Valeska, Jonas, Leopoldas; Lapšys Aleksandras, Juzė, Algis; Leonaitis Laima, Kazimiera; „Levakivius Aldona, Algirdas; Liugas Kazys; Lukasevičius Vincentas, Magda, Juozas, Vincas, Gražina; Lwow-Gurskijs Aleksandra, Zenia, Tamara; Maceionis Ursula, Valentina, Vytautas; Mačiulaitis Albertas; Mandelkiss Feliksas, Marija, Robertas; Mariūnas Viktoras, Marija, Gailitė; Martičiūnas Valentinas; Matijonaitis Ona; Antanas; Mažeika Jonas, Helga; Vytautas; Mėinalytė Rožė; Mikšys Petras, Jovana, Rimvydas; Mironas Andrius; Narijauskas Pranas, Gintra; Palaišis Adelina, Vytautas; Penkauskas Pranas, Adolpina, Marija; Plavicius Emilija; Peldišis Petras; Plienas Juozas; Rastickis Julius, Stefanija, Aušra, Irena, Rėkus Balyš; Rimkūnas Jonas, Irena, Jonas, Saulius; Rudaitis Zigmantas, Marcelė, Birutė, Teodoras; Rul-bys Stasys, Ona, Janina; Selinkas Vladas; Seputa Konstantinas, Sofija, Jolita, Vaidis; Šinarkis Stasys, Jovana; Skuodas Justinas, Anelė, Andronis, Algis; Stanulis Česlovas, Adelė, Gima, Aras; Skiparis Alfonsas; Tapulionis Jonas, Magdalena, Marė, Malut; Tūjūnėlis Juozas, Emma; Trečiokas Vincas, Ona; Ulevičius Kazys, Ona, Birutė, Juozas; Uždavinys Jonas; Užupis Juozas, Sigutė; Valickienė Ona; Vegelienė Emilija; Venys Antanas; Vėpstas Julijonas, Antanina, Danutė, Vytautas, Laimaitė; Visockaitė Birutė; Voroneckas Jonas, Julija, Jovana; Vitkauskas Apolonija; Zapasnikas Petras, Bronė, Zenonas; Zaranka Pranas, Felicija; Zaranika Zita; Zebertavičius Vincas; Zebertavičius Stasė, Aronas, Gražina, Regina; Krapauskas Izidorius; Kristieles Eugeneija, Edvardas, Vladas; Kudukyte Aldona; Kukuciūnis Vladas, Angelė, Vida, Izabelė.

MOKSLININKŲ IR PROFESIONALŲ ŽINIAI

Lietuviai mokslininkai ir profesinai, atvykę iš Europos, gali gauti specialius blankus gamimui darbų savo profesijoje Amerikoje.

Beikalinga kreiptis raštu šiuo adresu:

Mr. Edwin E. Armstrong, Executive Director, 130 East 22 Street, New York 10, N. Y., USA.

LIETUVIAI MISKININKAI, susiorganizavę JAV, savo valdybjon išrinko: A. Balį ir K. Ščėmulevičiū, A. Rukniū, V. Žemaitį, J. Žebrauską. Sekretoriais adresu prašom registruotiis po visą pasaulį išblaskyti lietuviui miskininkai: Mr. J. Zebrauskas, 3435 So. Racine St., Chicago, Ill., USA.

PASIKORĖ KOMP. PAKALNIS. Žymus Lietuvos muzikas — komp. Pakalnis, grįždamas iš muzikų suvažiavimu Vilniuje, kurio metu buvo nepaprastai komunistų partijos atstovų puolamas ir terorizuojamas, išvestas iš lygsvaros, netoli Vilniaus geležinkelio stoties pasikorė.

LIETUVIAI GALI STOT I JAV KARIUOMENĖ

Visi svetimšaliai, gyvenanti JAV ir turinti pirmas pilietybės popieras gali stot JAV kariuomenē.

Gyvenanti kitose šalyse svetimšaliai primami ir be pirmųjų pilietybės popieriu.

JAV atidarytos „rekrutavimo stoty“ visose valstybėse. New Jersey valstybėje visas informacijas teikia Gampen, N. J. rev. B. Verbieckas.

„SKAPIAKIO GELEŽINKELIO STOTYJE“ didelė networka. Stotyje nėra nei vieno traukiniu tvarkarščio, nėra jokių plakatų, lozungų; didelė nėsvara, langai be stiklių. Keleiviai šioje stotyje turi būti apie pusę paros“ („Tiesa“).

Tikėk! Vienat

Taip Gyvena U.S.A. Darbininkas

Palyginimai

Vyrišką vilnonį kostiumą Amerikos darbininkas uždirba per 25 darbo valandas, o Rusijoje ir per metą laiko darbininkas tokiam kostiumui nesusitaupys. Alaus bonkai Amerikos darbininkas uždirba per 6 minutes, o „darbo žmonių rojuje“ darbininkas kolchoze ir kvaso retai terašina, o alų tik ponai komisaris teigia.

Amerikoj fabrik darbininkas turi nuosavą automobilį, o Rusijoje nei padorių marškinu, nei rašomuosius plunksnos neturi, nekaltant jau apie rašomąją mašinėlę ir kitus „buržuų išmislus“...

Svarbiausia, kad „rojuos“ gyventojas nei laiško parašytį užsiėmimais laisvai negali, nei pas kaimynus nuėmti jam nevalia. Nori „ekskursuoti“, važiuok Sibiran, o ten badas ir katgora iki mirties.

Jau tik labai fanatiškos ir tamšios „saulės“ davakos „pripaįsta“, kad Rusijoje darbininkui geriausia gyventi. Išmintingiesi žmonės iš tokiu tamsyju tik juokiasi, arba galiisi jų.

Pasinaudodami „Lietuvių“ straipsniu, patiekiami davinius apie Amerikos darbininkų uždarbui ir kainas:

Geriausias masts uždarbio perkamajai galiat nustatyti yra tai darbo laikas, kurį turi sugaišti darbininkas, kad galėtų užsidirbti tam tikram daiktui nusipirkti. Amerikietis darbininkas, uždirbdamas vidutiniškai po 1,36 dol. per valandą, turi dirbti šemiam nurodytą laiką, kad galėtų užsidirbti šių prekių atitinkamus kiekius:

Eiginės dmonos	Kvietinių miltų	Čukrus	Mėsos	Sviesto	Pieno	Kiaušinių	Kavos	Alaus	Degtinės	Cigarečių	Vidut. darbo laikas	
											Val.	min.
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	13	25
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7
1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 kg	1 ltr	1 tuz.	1 kg	1 bonka	1 bonka	20 št.	5	7

standartas pareina ne vien nuo gamybamų algų ir atlyginimų dydžio. Jis priklauso taip pat ir nuo netiesioginių pajamų, kuriomis plačiose gyventojų masėse naudojasi įvairių socialinių patarnavimų bei įrengimų forma.

Šiandien jau visuose 48 JAV stetuose galioja priverstinis draudimas nuo nelaimingų atsitikimų. Draudimo įnašus moka darbdaviai. Nelaimės ištiktas darbininkas gauna pašalpą, gi mirties atveju jo šeimos nariaus mokama pensija. Nuolatinį pensijų ir pašalpų dydis svyruoja tarp 50 ir 70% gauto atlyginimo, imant pagrindu jo aukščiausią normą. Draudimo premijos siekia nuo 17,30 dol. iki maksimalinės normos — 36 dol. savaitėje. Paprastai šiandien mokama pati aukščiausia norma ir tai yra pasėka algų kilimo karo metu ir po jo.

Nedarbo pašalpas finansuoja taip pat darbdaviai, mokėdami specialius mokesčius, kurių bandra suma sudaro 3% išmokėtų atlyginimų ir algų (iki 3.000 dol. metinių pajamų, kaip aukščiausios pajamų ribos). Bedarbiai New Yorko steite gauna savaitėje po 25 dol., visur kitur mokamų nedarbo pašalpų vidurkis yra 18 dol.

Senatvės ir našlystės pensijos sudedamos darbdavių ir darbėmių po lygiai, smokant po 1% darbininkui išmokamo atlyginimo. Senatvės pensija paprastai yra 39,20 dol. seimai mėnesui, aukščiausia pensijos norma yra 90 dol. Bevalkės našlės gauna vidutiniškai 30,40 dol. mėnesiui, vidutinios 3 vaikus — 61,80 dol. Valdžios įstaigų tarnautojai ir geležinkeliečiai pensijas gauna iš savo fondų.

Priverstinis ligos draudimas teegzistuoja tik trijuose JAV stetuose. Tatal yra pati silpnoji amerikiečių socialinių nuostatų vieta.

Minimalus darbo atlyginimas —

40 centų už valandą 40 darbuvalandžiū savaitėje (neseniai prez. Trumanui pavyko šioji norma iš 40 centų pakelti iki 75 centus, ir tai laikoma vienu didžiausių prez. Trumano laimėjimų socialinėje srityje. Red.). Yra įvesta ir visa ellė specialių darbo apsaugos įstatymų, suteikiančių angliakasiams ir pramonės darbininkams ypatingą teisnę globą. Jūrininkus globoja dar specialūs įstatymai.

Išvada

Amerikietis darbininkas šiandien yra geriausiai atlyginamas darbininkas pasaulyje. Didelių pirmumų jam teikia aukšta perkamoji jo uždarbio galia. Jis dirba trumpiau, negu darbininkai kituose kraštuose, tačiau atostogų sistema kituose kraštuose darbininkui yra naudingesnė. Kadangi standartizuotų namų apyvokos reikmėms gamyba yra dalis masiškai gaminamųjų imonių gamybos, tai aukštas pajamų laipsnis ir didžiulė pramonės produkcija didžiojoje krašto dalyje atnešė gyvenimo lygms pakėlimą, kuris Europoje darbininkams tuo tarpu dar nepasiekiamas. Karo metu ir pokariniais laikais vykdyta statyba anapilto nepadengia padidėjusius butų paklausos.

Amerikiečių namai aprūpinti įvairiais mechaniniais įrankiais, todėl ir namų ruošos darbas nepaprastai palengvėja. Skalbimo mašinos, palyvų įspijimas, dulkių siurbilai, elektriniai šaldytuvai, telefonas, — visa tai savaime suprantama reikalingumo įrengimai. Šeiminiškė darba palengvina konservų vartojimas ir naudojimas valgyklomis dirbtuvėse.

Jau seniai nebereikia mokėti už moksle Amerikos pradžios ir vidurinės mokyklose.

E. L.

Tito ir Stalinas

Šį pavasarį Jugoslaviją aplankė Hamilton Fish Armstrong, išgarsijęs „Foreign Affairs“ žurnalo redaktorius. Jugoslavijoje jis praleido ilgą laiką, bestudijuodamas susidariusią ten padėtį dėl maršalo Tito susipykimo su maršalu Stalinu. Apie tai, kas jam teko patirti, jis dabar rašo „The Atlantic“ žurnale (spalio mėn.).

Prieš kiek laiko Belgrade laikraščio „The Worker“ išėjo karikatūra, kuri vaizduoja švyrą. Iš rytų ir vakarų rūkose paskendusių švyrų plaka milijoninės bangos. Švyrų turys atytmėtas trimis raidėmis: JKP (tai reiškia Jugoslavijos Komunistų Partija). Bangos gi pavadinimas tokiomis raidėmis: „Imperializmas“, „Vokietijos fašizmas“, „Kominformo rezolucijos“, „Gandai“ ir „Melai“.

Tos karikatūros prasme savaime aiški: Jugoslavijos komunistai vienodai žiūri į vakariečius (tai „Imperializmas“), fašistus ir kominformą, kuris skleidžia gandus ir melus. Jugoslavijos komunistai, tyram ir nesugadintam, iš visų pusių grūmoja pavojus.

Kas atsitiko? Kodėl šiandien Maskva su didžiausiu įtažumu kalba apie maršalą Tito kaip apie briausiasį fašistą, kuris paniekino komunizmo dogmas?

Kova eina dėl Jugoslavijos ir dėl teisės skelbti komunistinės religijos dogmas. Čia yra paliestas Stalino autoritetas. Kas iki šiol drįso suabejoti Stalino neklaidingumu, tas buvo nušautas nuo žemės kamuoliu. Pirminkime tik Zinovjeva, Kameneva, Buharina, Trockį ir šimtus kitų, kurie buvo laikomi bolševikiškos revoliucijos herojais. Trockį net Meksikoje pasiekė Stalino budelio ranka.

Taip, kas drįso pasipriešinti Staliniui, tie buvo sulkviduoti, kaip „pasitę sumes“. Ir nežinot, visų tai, atsirado naujas eretikas, kuris yra tiek įkilus, kad drįso Maskvos autoritetui pasipriešinti. Maskva, kaip ir visiems kitiems savo pastumdė liams, pradėjo įsakinėti maršalą Tito, ką jis turi ir ko neturi daryti.

Kai Stalinas įsitikino, jog negalės geruofu maršalo Tito suvaldyti, tai jis ekskomunikavo jį. Manė, kad tai sunaikins Tito, nuo kurio Jugoslavijos komunistai turės šalintis taip, kaip nuo raupais apskirtusio.

Bet Maskva apsisuka. Armstrong sako, kad užot prašęs nuodėmių atleidimo, Tito atsakė, jog niekas negali originalioje Markso doktorinoje nurodyti vietos, kur būtų pasakyta, kad komunistiškos religijos išpažintojai privalo Kremlių laikyti neklaidingu autoritetu.

Ir blogiausias dalykas Maskvai buvo tas, kad Jugoslavijos komunistų

partija ne tik nepasmerkė maršalo Tito, bet užyrė jo nusistatymą.

„Nuo pat pradžių,“ sako Armstrong, „Jugoslavijos komunistų vadai buvo tuo nuomonės, kad jų santykiai su Maskva privalo būti skirtingi, negu kitų rytų Europos valstybių. Jugoslavija nebuvo nei priešų puseje, kaip Rumunija, Bulgarija ir Vengrija, nei paveržta, o paskui išlaisvinta tauta, kaip Lenkija ir Českoslovakija. Kadangi ji nebuvo sovietų kariuomenės okupuota, o be to, turi susisiekimą su Vakariais, tai jos vadaai, jei tik jie to pageidavo, galėjo išvengtū meškos apgėlimo.“

Komunistai nedalyvavo perversme, kurio dėka Jugoslavija atsisdūrė sąjungininkų stovykloje. Bet kai Hitleris užpuolė sovietus, tai Tito subūrė partizanus, pradėjo kautis su naciais ir su antikomunistiniu konkurentu Michailovičiumi. Ir jis pagaliau laimėjo, gaudamas visai mažą paramą iš svetimų, — rusų ar kitų. Pirmoji karinė misija nepasirodė Tito būstinėje iki 1944 m. pavasario. Letenanas generolas atsisdūrė visai nepaįstamose aplinkuose Bosnijos kalnuose. Ir kai Tito skraidė iš vieno miško į kitą, tai jis pradėjo žiūrėti į rusus kaip į nereikalingą bagažą. Už pergales kreditas priklausė patiems partizanams iki to laiko, kol raudonoji armija padarė su jais kontaktą ir užėmė Belgradą. Tačiau pasiekimas politikoje nebuvo jų nuopelnas. Prie to pasisekimo prisidėjo Winston Churchill, kuris, lyg apėsatas, ieškojo įrankių sąjungininkų karinėms operacijoms Balkanuose. Jis buvo naiviai įsitikinęs, kad pajėgs Tito atraukti nuo komunizmo bei panaudoti jį kaip tokį frankį.

Toku būdu j Tito oficialiai buvo žiūrima kaip į sąjungininką. Jokiš kitas rytų Europos vadas tuo požiriu su juo negalėjo lygintis. Mussolini priešai sakydavo, kad jis juodmarškinį maršalūmiui ir Romą „vadovavo“, gulėdamas miegamajame vagonė... Mat, Mussolini atvyko miegamajame vagonė kitą rytą po to, kai Roma juodmarškinų buvo užimta.

Moshe Pijade, vienas iš įyčiausių Jugoslavijos komunistų vadų, nesi niai sarkastiškai pastebėjo, jog nei Tito, nei jo draugai „lėktuvu neatskrido po pergales, su pypkėmis danyse.“

Tai buvo taikoma, trims pypkininkams, — Vengrijos Rakosi, Bulgarijos Dimitrovui ir Českoslovakijos Gottwald’ui, kurie karo metu pasižymėjo tik tuo, kad per Maskvos radiją sakė kalbas ir ragino savo tautiecius sukilti. O kai karas pasibaigė, tai jie lėktuvais buvo atgabenti, kad galėtų organizuoti pagal Maskvos direktyvas „populiarus frontus“ bei vykdyti perversmus.

Komunistų 1941 m. Jugoslavijoje buvo maždaug 12,000. Iš jų apie 9,000 žuvo kovose kaip partizanai. Bet šiandien Tito vadovaujama komunistų partija priskaito 470,000 narių.

Kai karas pasibaigė, Tito pasiryžo vesti savarankišką politiką. Jis tikėjosi, kad su Staliniu galės santykiuoti kaip „jaunesnis partneris.“ Kai jis pajuto, jog Rusija nelabai remia jo reikalavimą grąžinti Trieste Jugoslavijai, tai jis pareiškė:

„Sakoma, kad šis karas buvo vedamas už teisėtumo atstatymą, ir mes į jį taip žiūrėjome. Todėl mes ir iškome teisėybė. Mes reikalaujame teisės kiekvienam

būti šeiminknu savo namuose. Mes nenorime mokėti už kitus. Mes nenorime, kad mus naudotų kaipo balsą tarytautinėse derybose. Mes nenorime įsivelti į įtakos sferas.“

Maskva suprato, jog Jugoslavija nėra linkusi šokti pagal svetimą muziką ir aukotis kitos valstybės interesams. 1945 m. birželio 5 d. sovietų ambasadorius padarė tokį išpėjimą:

„Pasakykite draugui Tito, jeigu jis dar kartą padarys tokią ataką prieš Sovietų Sąjungą, tai mes būsimė priversti atsakyti vieša kritika spaudoje bei atsiurbti nuo jo.“

Tai buvo pirmas grasinimas ekskomunikavimui!

Antras nemalonus incidentas įvyko irgi 1945 m., kai Mikovan Djilas, kaip buvo pranešta Maskvai, pastebėjo, jog „moralės atžvilgiu Raudonosios armijos lygis yra žemesnis, negu Britų armijos karininkų.“ Ta pastaba buvo padaryta ryšyje su sovietų armijos šeiminkavimu Belgrade, kurį raudonieji „išlaisvintojai“ tiesiog apiplėšė.

Tito asmeniškai ir rastiškai bandė visą reikalą išaiškinti, bet Stalinas nebuvo tuo aiškinimu patenkintas.

Tačiau didžiausias Tito ir jo vadovaujamų komunistų nusikaltimas buvo tas, kad jie norėjo savarankiškai tvarkyti Jugoslavijos ekonominį ūkį. Tito paskelbė savo penkmetį Jugoslavijai modernizuoti. Tuo tarpu Maskva darė spaudimą, kad Jugoslavija ir toliau pasilikų žemės ūkio kraštu. Jos vaidmuo turėjo būti: pristatyti Maskvai žaliavą.

Ir kurį laiką Jugoslavija tai darė: ji buvo verčiama parduoti žaliavą už pasakiškai žemą kainą, o pirkti iš Rusijos mašinas ir kitas prekes žymiai aukštesnėmis kainomis, negu galima gauti kitur.

Vienas aukštas Jugoslavijos komunistų pareigūnas Armstrongui pareiškė:

„Kai buvo sukurtas Kominformas, mes pamatėme, kad mumis nebus leista savarankiškai tvarkyti savo krašto reikalus. Per šimtmečius serbai ir kroatai dirbo kitiems, — tas pat turėjo teštis ir toliau! Mūsų paskirtis vėl turėjo būti kasti anglį ir rūdą, bet mes neprivalejome statyti liejklas, gaminti plieną, o paskui iš plieno mašinas. Mes neprivalejome statyti hidroelektros jėgaines, kad galėtume pakeisti primityvių mūsų valstiečių gyvenimą. Mes neprivalejome tiesti cementinių kelių ir gaminti sunkvežimžių, kurie tais keliais galėtų važinėti, bei tiems sunkvežimiams pagaminti gazolino. Ne, mes turėjome ir toliau siūsti savo turtus ir užsienį, kaip mes tai visada darėme. Mes turėjome būti ir toliau išnaudojami bei pasilikti skurdžiais. Mes turėjome sudaryti koloniją.“

Iš viso, kas aukščiaū pasakya, išvada visi aiški: svarbiausia priežastis, kodėl Stalinas ekskomunikavo Tito ir pasimogo jį sunaikinti, yra ta, kad Jugoslavijos komunistai nori savarankiškai tvarkyti savo kraštą. Trumpai kalbant, Tito nesutiko būti paprastu Stalino agentu ir pastumdė liu, todėl Maskva su savo klusniais satelitais bando jį sutruškinti.

Iš visų didžiausių nuodėmių Kremliaus atžvilgiu didžiausia yra pasipriešinimas „neklaidingajam“ Staliniui. Kiekviena, kuris drįsta pasipriešinti, Stalinas sunaikina tiek Rusijoje, tiek pavergtose šalyse (Lenkijoje, Bulgarijoje, o dabar Vengrijoje ir Českoslovakijoje).

Ar maršalas Tito išvengs to likimo, tik ateities parodys. Tačiau vieną dalyką reikia turėti galvoje, sako Armstrong: Tito yra komunistas. Amerika ir Vakarų valstybės to privalo neuimirti, teikdamos Jugoslavijai paramą. Tito Maskvai yra pašėnas. Ir juo ligiau jis tokiu pasilie, juo geriau. Tačiau nereikia apgaulinėti savęs iliuzijomis, kad jis peršmes į demokratinių valstybių pusę

— Nos.

RUSIJA DABAR JAU TURI VIETĄ DANGUJE

Sovietų telegrafo agentūra TASS praneša iš Maskvos, kad Sovietų astronautai šiomet atrado tris naujas planetas, kurioms duoti vardai „Rosa“, „Moskva“ ir „Komsomolijs“.

TASS pabrėžia, kad su šiomis Sovietų astronautai jau yra atradę 113 mažų planetų.

Komsomolijsa paimta iš rusų kalbos ir reiškia „jauniems komunistams“, arba „komunistiniam jaunimui“.

Kaip nér, taip nér rojuos žemėje. Nori, nenori, reik rūdėti vietą danguje. Komjaujinimui davė geresnio gyvenimo viltį, „Komsomolijs“ danguje...

Tai buvo taikoma, trims pypkininkams, — Vengrijos Rakosi, Bulgarijos Dimitrovui ir Českoslovakijos Gottwald’ui, kurie karo metu pasižymėjo tik tuo, kad per Maskvos radiją sakė kalbas ir ragino savo tautiecius sukilti. O kai karas pasibaigė, tai jie lėktuvais buvo atgabenti, kad galėtų organizuoti pagal Maskvos direktyvas „populiarus frontus“ bei vykdyti perversmus.

Komunistų 1941 m. Jugoslavijoje buvo maždaug 12,000. Iš jų apie 9,000 žuvo kovose kaip partizanai. Bet šiandien Tito vadovaujama komunistų partija priskaito 470,000 narių.

Kai karas pasibaigė, Tito pasiryžo vesti savarankišką politiką. Jis tikėjosi, kad su Staliniu galės santykiuoti kaip „jaunesnis partneris.“ Kai jis pajuto, jog Rusija nelabai remia jo reikalavimą grąžinti Trieste Jugoslavijai, tai jis pareiškė:

„Sakoma, kad šis karas buvo vedamas už teisėtumo atstatymą, ir mes į jį taip žiūrėjome. Todėl mes ir iškome teisėybė. Mes reikalaujame teisės kiekvienam

Visur stambūs pinigai, Jų tur ponai ir draugai, Tik nupirk ką nors nelengva. Per Naujus Metus Liet. Klūbe Bus linksma ir Darata, Jei tvarkoj prenumerata.

Kas Kaip Remia „A. L. Balsą“

LINKĖJIMAI IS KOLOMBIJOS

Su geriausiais linkėjimais, siunčiū US \$ 8.— (aštuonis Amerikos dolerius) už savo prenumeratą „Argentino Lietuvos Balsu“.

Su pagarba,

PRENUMERATAS APSIMOKEJO:

- E. Bukauskaitė-Palacios ir \$ 10,
- Antanas Jackūnas ir \$ 10 a.,
- Stasys Kairys ir \$ 10 auksų,
- Birutė Ridelytė-Savino ir \$ 10 a.,
- Leonas Pilka ir \$ 10 auksų,
- Jonas Čekus ir \$ 5 auksų,
- Jonas Grudzinas ir \$ 5 a.,
- Juozas Reutas ir \$ 2 auksų,
- Viktoras Kleiva,
- Jonas Jacina,
- Antanas Klimašauskas,
- Antanas cerniauskas,
- Simonas Krefinskas,
- Jonas Ašmėgas,
- Lietuvių Centras,
- Dr. Aleksas Zotovas,
- Leonora Žalmieriūnaitė,
- Dr. Antanas Mastulis,
- Vaclovas Jankus,
- Juozas Spudis,
- Antanas Lebeda,
- Marjona Klukas,
- Petras Žvinys,
- Simonas Kiela,
- Regina Ribaubienė,
- Stasys Noras,
- Kostas Arosimavičius,
- Justinas Kemežys,
- Stasys Deveikis,
- Jonas Mežinskas,
- Alfonas Armonas,
- Pranas Litvinavičius,
- Pranas Rimšelis,
- Jonas Indriūnas,
- Pranas Šerėjus,
- Juozas Čyčys,
- Kazys Leišis,
- Julius Veščūnas,
- Pranas Tumas,
- Kazimieras Čuiko,
- Stasys Dankas,
- Ona B. de Padrones,
- Jonas Kalvelis,
- Stasys Ignatavičius,
- Leonora Juodeikienė,
- Kazimieras Šeškauskas,
- Vincas Grigaitis,
- Vytautas Naujėnis,
- Bronius Žemaitis,
- Julius Romanevičius,
- Steponas Šilūnas,
- Pranas Zabulionis,
- Juozas Gaiziūnas,
- Fulgencijus Baniulis,
- Augustas Kaušas,
- Boleslovas Kalajus,
- Jonas Levanačiūnas,
- Jonas Rudis,
- Vincas Kazakevičius,
- Vilius Kasūnas,
- Petras Kukučionis,
- Antanas Jotautas,
- Antanas Bruzgas,
- Augustinas Andriukaitis,
- Stasys Paketuras,
- Antanas Vyšniauskas,
- Antanas Janulevičius,
- Pranas Jonaitis,
- Juozas Petrulevičius,
- Povilas Jurgelionis,
- Jonas Bežys,
- Pranas Dombravas,
- Dionizas E. Jasilius,
- Alfonas Jakubonis,
- Stepėys-Vansevicius,
- Jurgis Grimalauskas,
- Jonas Montvydas,
- Juozas Jacevičiūtė,
- Karolis Karalius,
- Izidorius Šimkus,
- Jonas Šlepetyš,
- Leonardas Jukna,
- Jonas Jeniliauskas,
- Januaris Reivytis,
- Aleksandras Kalainis.

Spauda

ATSICISTA PAMINĖTI

* „LAISVOJI LIETUVA“. Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio (LAS) savaitinis leidinys 10—12 puslapių. Nr. 79 iš 10. X. 49, kaip ir kituose, kritikuoja VLKĄ dėl jo nepakankamos antibolševikinės akcijos. Tūliems karnadiečiams puolant LASą, jo Valdyba aiškina:

„1) LAS kovoją dėl visiškos Lietuvos valstybinės Nepriklausomybės ir gina jos valstybines teises lygiai prieš bolševiką, lygiai prieš imperialistinę Rusiją, lygiai prieš lenkų unijoninkus, lygiai prieš vokiečių „drangostininkus“, neskelbia tokių neįsmintingų idėjų ir nedaro tokių žygių, kad reiklia Lietuvą su kuria nors svetima valstybe sujungti. LAS gina Vilniaus, Gardino, Lydos, Klaipėdos ir visų Lietuvos žemių priklausomumą Lietuvai.

2) LAS nėra buvęs VLIKE ir todėl negalėjo būti iš VLIKO išmestas.

3) Ar LAS gera ar bloga organizacija, spręstis objektyviūs stebėtojai, bet ne dabartiniai politiniai fanatikai, kurie kiekvieną kitą, išskiriant savo organizaciją laiko bloga. Darbai įrodys organizacijos gerumą ar blogumą“.

Kitame numeryje (80) iš 25. X. 49 atsako bolševikų agentui Venclova: „Kai Lietuvos žmonės yra priversti vergauti Stalino diktatūrai, jie negali išvykti iš apskrities ir apskritį, tai Stalino pakalikai bolševikiniai žurnalai ir rašytojai važinėja po kitus Stalino pavergtus kraštus ir šnipinėjami uždarbiauja. A. Venclova, grįžęs iš ilgos kelionės po rusų okupuotą Vokietiją, Českoslovakiją, Austriją, Lenkiją, parašė „Keliolinkų išpūdzius“. Juose jis palietė ir stovyklų gyvenimą, nors čia, ačiū Dievui, jis nebuvo, nes būtų neišnešęs sveiko kaulio. Jis čia rašo: „stovyklų dalyvius, kaip taisyklė, užgrobė Hitlerio pakalikai okupacijos metu, budėliai, gestapininkai, buvusių buržuazinių partijų kromelninkai. Jie pardavinėja žmones ir katorginius darbus, ragina važiuoti į kitas šalis, net į Australiją, už ką jie už kiekvieną žmogų gauna vieną kitą markę...“

Komitecininkai gali pridėt Venclova prie to, ką jis gauna iš tėvelio Stalino už kiekvieną suvilio, „dūšią“ grįžti į bolševikų okupuotą Lietuvą ir Venclovos kromelis bus toks pat didelis, kokį jis gauna tik iš tėvelio.“

Norinti gauti „Laisvą Lietuvą“ susipašinimui, tenusinujama porą Tarpautinių Pašto kuponų šiuo adresu: Sr. J. Gytis, D. P. C. Airport, Memmingen, US Zone, Alemanija.

* LIETUVIŲ ŽINIOS, savaitraštis, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa., USA. Laidoje iš 13. X. 49 perspausdintos „A. L. Bals“ tūlipusios mūsų bendradarbio Leono Kancausko eilės, Rodos, Dar Vakar. Ir kiti laikraščiai perspausdina minėto mūsų poeto kūrinius. Tik vienas „laikinas“ žurnalas, viename savo numeryje specialie redakcijos atsakymų skyrių išvedė, kad minėtam poetui „išgybt“ Lietuvos žinios yra katalikiškesnis ir nesibijantis griežtai smerkti Lietuvos okupantus laikraščiai, negu tai „kritikas“, kuris tik pasivėsusčius lietuvių tautos patrijotus „gnaibo“. Nejaugi dėl to, kad spausdinami Lietuvos okupantų ir kitų bolševikų raštai? Laiko žmonėms nereikėtų sekti Českoslovakijos, kurioje katalikų kunigai tapo komunistų partijos tarnautojais. Laisvame pasaulyje, o ypatingai mūsųose, to neturėtų būti!

E. K. A.

Lietuviškas žodis — mielas žodis, Lietuviška knyga — brangus draugas!

Sutaupykite daug

SIĄ VASARĄ VASARODAMI PAS LIETUVIUS.

KAINŲ IR ADRESŲ KLAUSKITE „A. L. Bals“ Redakcijoje.

BUVUSIO LIETUVOS PREZIDENTO DR. KAZIO GRINIJAUS

Atsiminimai ir Mintys

Tai yra stora, didelė 300 puslapių smulkias rašto knyga apie Lietuvos tautinį atgimimą, apie senesnius lietuvių veikėjus, partijas, programą ir lietuvių tautos kovas už laisvę.

Knyga labai įdomi, paduoda daug žinių iš mūsų nesenos istorijos, o daktaras K. Grinčius iš savo atsiminimų papasakoja daug linksmų ir įdomių nuotykių. Skaitydami tą knygą prisiminsime mūsų jaunes dienas Lietuvoje. Knygos kaina 7 pesal. Užsakymus su pinigais prašome siūsti šiuo adresu:

„ARGENTINOS LIETUVIŲ BALSAS“

CASILLA DE CORREO 303, BUENOS AIRES

Moteris ir Pasaulis

DAILININKĖ A. TAMOSAITIENĖ GARSINA LIETUVIŲ VARDĄ

Tarptautinėje Moterų Parodoje, kuri kasmet sistemingai margaspalvę New Yorko miesto publiką supažindina su paskirų tautų individualia kūryba, ir šiemet lietuvių moterų skrynius yra įrengtas toje pačioje vietoje.

Lietuviškasis kampelis tikrai gi patrauklys savo spalvingumu, kuris čia reiškiasi ne tik lietuvių audiniais ar medžio drožiniais, bet ir gyvais lietuviškais eksponatais. Dubingųjų krašto tautinį kostiumą dėvinti P. Mažeikaite gyvu žodžiu paaiškina besidomintiems lietuvių eksponatais ir kraštu, o jos gražia išvaizda ir puikiai atrodančiu tautiniu drabužiu žaivisi kiekvienas.

Pačiame lietuviškiosios dalies centre yra lietuviškos staklės, kurios nria sta lietuviškais raštais audimas. Jau neturpama audeklo galą parodoje nnaudusi dail. A. Tamosaitienė, pamažu verdama šveišą ir dar liečian kaisydama lietuvišką raštą, lankytojam rodo, kaip išaudžiamas šis margaspalvis, visų akių taip patraukias lietuviškas drabužis. Dail. A. Tamosaitienė sėdi už staklių. Su V. Tysliaviene sėdimo šalia jos ir klausomės šios nebuvelės viesnios kalbos apie jos kelionę iš Kanados ir apie jos gyvenimą ir darbą Montrealyje. Ji pamažu audžia, besidomintai lankytojai ką nors paaiškina ir vėl su mumis kalbasi, iš lėto verdama šveišą ir mindama staklių pakojus.

Dail. A. Tamosaitienė priklauso ne gausiai grupei mūsų menininkių, kurie emigracijoje susikūrė sąlygas dirbti savo srityje. Šiandien ji su savo vyrų, taip pat dailininku, Montrealyje sudarė meninį centrą, ne tik patys galėdami pragyventi, bet dar sudarėdami sąlygas, šioje srityje dirbant, pragyventi ir visai eilei asmenų, nekalbant jau apie didelį jų bendrą įnašą į vietos lietuvių kultūrinį gyvenimą.

Tarptautinis YMCA-os skrynis Montrealyje dailininkė atėjo pagalbom. Jo patalpose paviko gauti net keturis kambarius, kurių vienas skirtas svečiams, antrame biblioteka, o du — studijai. Ta pati YMCA studijai duoda sūlius ir stakles, imdama tam tikrą nuosimintį už išausius ir parduotuosius audinius. Šios sąlygos studijai duoda progos pinai atlikti praktikos darbus ir plačiau pasireikšti visuomenėje, atstovaujant lietuvių liaudies meną.

Ugi šiolei studija jau dalyvavo viesoje eilėje didelių parodų, o paskutiniuoju metu įvykusioje Kanados žemės ūkio parodoje lietuviškasis skrynis visą laiką buvo dėmesio centre. Su lietuvių audiniais tada susipažino simtai tūkstančių parodos lankytojų.

Tarp negausių mūsų liaudies meno turtų rinkėjų ir žinovų dailininkai Tamosaitė turi gausiausių rinkinius, kuriuos mielai atveža į parodas. O čia ne tik saviems malonui juos pažiūrėti, bet graži ir svetimiesiems parodyti. Kaip gerai, kad tokių žmonių turime.

S. Narkeliūnaitė.

ELENA SPOKAITĖ-BURNELL, 23 m. amžiaus, 7. XI. 49 mirė Philadelphia, Pa., nuo apdegimo. Ji rūkydama prisnūdo ant sofos, kuri užsidegė. Po apdegimo gyveno tik 7 dienas — praneša „Vienybė“.

DAKTARAS KRIPŠTUKAS PRAGARĖ

ir kitos nemažiau įdomios pasakos. Pasakos apie Arlekiną meilę ir apie buterininkę be vardo; Kaip veimias juodnodėgis blogais keliais nuėjo; šokoladinio kareiviuko širdis; Tuktuko burtų laikrodžiai; Studentas iš rudostios vaistinės; Pasaka apie neramų žveją; Slivestraž; Raudonbarzdžio žydo karoliai; Baganų puota Kalnių gatvėje ir Kaip profesorius Murmilis į Krekenavos karčiamą važiavo.

Povilo Abelio Lietuviškų Knųgy Leidyklos graži išleistas Vokietijoje, gerame popieryje. Su apraustu persiuntimu \$ 5.

Asmeniškai galima gauti „A. L. Balsas“ knygyne, Av. Boedo 737. Reikalaujant pastu, pinigus su užsakytais adresuokite:

„A. L. Balsas“, Casilla de Correo 303, Bs. Aires.

Kalėdinė eglutė — motinų ir jų vaikūčių džiaugsmas. Vien JAV šiemet bus papuosta apie 21.500.000 eglučių. Už tuos medelius ten sumokama 50 milijonų dolerių. Visa tai motinos daro savo vaikūčių džiaugsmui.

GABIOS LIETUVAITĖS BALF'Ų VEIKLOJE

M. Michelsonienė, „Keleivio“ Moterų Skyriaus vedėja, įdomiai aprašo Bendro Amerikos Lietuvių Fondo (BALF) veikloje pasižymintias lietuviškas. Ji yra BALF'Ų Direkcinis ir Kontrolės Komisijos narė.

Nora Gugienė nuo pat BALF'Ų įsiskūrimo eina generalinės sekretorės pareigas. Ji yra „Naujųjų“ Moterų Skyriaus vedėja.

Alena Devenienė, kaip įkurdinimo ir Emigracijos Komisijos pirmininkė, Seime pranešė, kad iš tremties į laisvą pasaulio šalį jau emigravo 45.000 lietuvių, iš jų 15.000 JAV.

M. Kasevičienė įeina BALF'Ų direktorin nuo katalikų srovės, vieton Julės Mack.

Salomėja Čerienne - Muk. žinoma visuomenininkė, daug padeda našlaičių globos darbe. Iš tremties yra atgabėta 75 lietuvių našlaičiai, kurių tėvai ir kiti globėjai žuvo kare. Našlaičių Komisijos pirmininkė išrinkta Ieva K. Trečiokienė.

Violeta V. Tysliaviene, „Vienybės“ Moterų Skyriaus vedėja, yra BALF'Ų direktorė ir Kontrolės Komisijos narė.

Petronėlė Gryblienė įeina BALF'Ų vadovybėn nuo Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros partijos.

Tame pat straipsnyje rašoma, kad dėl 50 tonų kavos, šokolado ir kitų dalykų siuntos žuvimo BALF'as materialiai nukentėjo, o tik moraliai ir Pensilvanijoje iš 18 skyrių liko tik 5. BALF'Ų buvusi įgaliojinė Europoje I. Rovaitė - Vileitienė, katalikų srovės veikėja, kavos reikalą likviduoti pati apsiėmė.

M. M. „Keleivijy“ taipgi rašo, kad labai pasigendama rimtų BALF'Ų veikėjų, Petronėlės Jurgelienės - Bevarage ir V. Količienės, kurios dėl daugybės darbų nedalyvavo BALF'Ų Seime. Ona.

MED. GYD. DR. MUZA ŠORECAITE, atvykusi iš tremties, Los Angeles, Cal. dirba skalbykloje. Vokietijoje pasiilksusiems tremtiniams padeda pasiųsdama jiems siuntinių.

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPĖJA IR SUKUOTOJA „OLIMPIA“

Moderniškas galvos dabininimas c. Camacuá 78 (Rivadavia 6600) Tel. 63-8575 — Bs. Aires (vyksta į klientūčių namus)

VAIKŲ IŠKILŲ

Vaiko jūdri prigimtis reikalauja patenkimo. Kiek tai džiaugsmo žaisti, bėgioti, vartytis. Kaip lengvai pasijunta ištrūkus iš kambario, kur kiekviename žingsnyje gali ko nors užkliūti, ką paversti, sukulti ir dar kaskart girdi „neišdykauk, netrūkšmank“.

Ar vasarą ar žiemą suteikime progos vaikui kuo daugiau išėiti iš kambario ir miesto sienų, už visų dirbtinį varžyt. Tai tik bus vaikų sveikatos naudai, vaikai daugiau užsigrūdinis ir sutvirtės. Paprastai motinų baimė šiuo klausimu būna perdėta. Jau iš mažų dienų galime pradėti pratinti vaiką išliūti, pradėjoje trumpos kelionės po truputį galima ilginti. Taip 8-9 m. vaikas gali drašiai daryti keliones pėsčiomis iki 10 kilometrų visai sau nepakenkdamas.

F. D.

— **SOFIJA SAMAITĖ**, buv. „Ateities“ tautinių šokių grupės mokytoja, lankosi pas savo kolegas B. Skirienę ir L. Zaikienę, Los Angeles.

— **POETĖ NELE MAZALAITĖ** - KRUMINIENĖ 10. XI. 49 iš tremties atvyko į JAV.

VIEŠA PADEKA**URUGVAJAUS LIETUVAITĖS DĖKOJA**

Lapkričio 6, 1949 įvykusiai lietuvių tremtinių vaikų naudai arbatėlei sėkmingai praėjus, šiuo metu turime garbės pareikšti didelės padėkos visiems savo aukoms ir darbu jai suruosti prisidėjusiems:

Dėkojame U. L. Kultūros Draugijai už malonias užleistas patalpas ir propagandos lapelių atspausdinimą; p. Stanevicienei ir p. Kevežai už meiškos programos paruošimą, o visoms jaunosioms šokėjoms bei deklamuotojoms už gražų jos išpildymą. Nuosirdi padėka p. J. Musteikiui už paraginimą aukoti ir tų aukų surinkimą, kurių gauta \$26,72. Labai dėkojam visiems loterijai fantus bei arbatėlei produktus suaukavusiems ir ponions šeiminkavusioms bei sveicusioms, būtent: p. p. Sveičiuienei, Godienei, Doreilenei, Grigilenei, Brazienei, Jusienei, Zukeilenei, Jarmalavicienei, Grisonienei, Griškevicienei, Kerpiškienei, Kersevicienei, Močekviciutei, Klimienei, Grakauskienei, Zupkienei, Zukauskaitei, Cieslinskienei, Liūdiūni, Cibirui ir kitiems, o taip pat visiems atsilankiusiems į arbatėlę.

Kalėdų varpas skamba visiems ir visame pasaulyje, nešdamas žmonėms džiaugsmą, susipratimą, taiką, ramybę...

SVEIKINU IR DĖKOJU

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progą, širdingai sveikinu visas „Moteris ir Pasaulis“ skyriaus bendradarbes.

Sunku rast žodžių padėkos išreiškimui visoms mieloms sesutėms, savo ramiai prisidedantioms prie šio skyriaus padarymo juo įdomesniu.

Dėkodama sveikinu ir linkiu, kad 1950 metais mūsų talka būtų dar didesnė. Ona G. Ozinskienė, „Moteris ir Pasaulis“ sk. ved.

Pajamų gauta: už bilietus — \$ 84,50, iš loterijos ir am. rifos — \$ 80,55. Su p. Musteikiu surinktomis aukomis viso pajamų buvo — \$ 196, 87. Išlaidų nesant, visos jos paskirtos užpirkti lietuvių tremtinių vaikams Vokietijoje ryžių, kurių 1400 kg. jau užsakyta ir greitai laiku bus iš Urugvajaus išsiųsta.

Urugvajaus Lietuvių Tremtinių Vaikams Globoti Draugijos Valdyba.

A. SATYGAITE, Urugvajaus Anglų ligininės slaugės, pereičią savaitę lėktuvu grįžo iš Chile. Santiago mieste dalyvavo medicinos kongrese ir aplankė ten gyvenanti kun. Kardauską, jo sesutę ir kitus lietuvius. Keletą dienų viešėjo garsioje Viña del Mar kurorte. Maloni mūsų tautietė savo kelione labai patenkinta. Buenos Aires mieste aplankė Anglų liginę kur susipažino su neseniai ten baigusia seselės mokslių (su pagrimu) med. stud. panele VI. Malelaite, aplankė savo pažįstamas seseles ten dirbančias.

MED. GYD. DR. MARIA BUDRY, 2715 W. 36th Street, Chicago, Ill. teiraujasi dėl jos draugės, liginės slaugės amerikietės, norinčios atvykt apsigyventi Pietų Amerikoje, darbo ir sąlygų. Galinti ką patarti minimal slaugės gydytojai ir slaugės, prašomos paimformuoti daktarę M. Budrų, viršpažymėti adresu.

DIGIOTĖ-TRIOKIENĖ, 6. XI. 49 Čikagos operoje dainavo Carmen rolę. Tai pirmoji tremtinė, dainuojanti JAV operoje.

J. HAGENTORNIENE, garsaus chirurgo žmona, dirba vienoje Bogotos liginėje, Kolumbijoje.

VANDA LANIAUSKAITĖ, kilusi iš Pamerkijos kaimo, Navarų valdžiaus, Telsių apskrities, gyvenanti Argentinoje, prašoma atsiliepti pas jos puseserę (arba kas jos likimą žino, pranešti) šiuo adresu: Srta. Valė Gaudėsaitė, c. Bolívar 469, Berazategui, P. C. N. G. E.

Kasdieniniai Reikalai

KALĖDOS

Sveiki, sulaukę Kalėdų švenčių!

Kalėdos yra gražiausia žmonijos meilės, o drauge ir šeimos šventė. Jos neša ramybę, džiaugsmą, taiką ir pasitikėjimą. Viskas nutyla ir nesantaika nyksta prie Kūčių stalo, prie Kalėdų žvakutės.

Kalėdos teikia džiaugsmo ir mažiems ir dideliems. Dar tas džiaugsmas yra didesnis, kai jaučiame Kalėdų švėtinę, bent kiek padarę džiaugsmo ir kitiem — nusiūstomėm vargšui ašara, susilidėm, apvilkomė, pavalgydime j...

Kalėdų varpas skamba visiems ir visame pasaulyje, nešdamas žmonėms džiaugsmą, susipratimą, taiką, ramybę...

SVEIKINU IR DĖKOJU

Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progą, širdingai sveikinu visas „Moteris ir Pasaulis“ skyriaus bendradarbes.

Sunku rast žodžių padėkos išreiškimui visoms mieloms sesutėms, savo ramiai prisidedantioms prie šio skyriaus padarymo juo įdomesniu.

Dėkodama sveikinu ir linkiu, kad 1950 metais mūsų talka būtų dar didesnė. Ona G. Ozinskienė, „Moteris ir Pasaulis“ sk. ved.

KAZAKEVICIENE IR UZDAVINIENE ZUVO AUTO NELAIMĖJE

„Keleivis“ 2. XI. 49 praneša, kad JAV auto nelaimėje žuvo Vitalija Kazakevicienė, 44 m. amžiaus, pereičią pavasarį su savo vyru, Dr. J. Kazakevičium atvykusi iš tremties. Dr. Kazakevičius dirba liginėje Marcy, N. Y. Sykū žuvu Antanina Uzdeviniene, 52 m. amžiaus ir jos mažametė anūkė.

V. KAIRIO — V. LANIAUSKAITĖS VESTUVĖS

Po apsidėdimo Civilinėme Registru ir bažnyčioje, 10. 12. 49 Lietuvos Centro patalpose, Tabarė 6950, Buenos Aires, įvyko iškilminga vakarienia.

Nuotaka, panelė Vanda Laniauskaitė ir jaunavedys, Vincas Kairys, abu Argentinoje auge jaunuoiai, gražiai kalbant lietuviškai. Vestuvių vakarieneje dalyvavo apie 100 žmonių, šeiminiškės puikiai paruošė stalus ir gausiai apkrovė vištienos ir paršienos kėsniams, salotomis, o pertraukoms tortais ir sidra. Speciali linkėjo jaunavedžiams laimingo šeimyninio gyvenimo, giedojo ilgiausią Metų.

Svocią buvo ponia Emilia Juskevičiūtė Jasiukynienė, dalyvavusi su vyresniąja dukra ir neseniai iš Europos atvykusi broliu ir jo šeima, o svotas Antanas Sabutis. Antri svotai buvo pp. V. Gronskiai. Jaunosios motina ponia S. Laniauskienė ir patėvis Pr. Janauskas tikrai turėjo daug darbo puosnins vakarienes surengiant, nors talkininkų netrūko. Dalyvavo jaunooje tėvas ir brolis ir sė Jūsų korespondentei pažįstami asmenys:

J. B. S. Grigai, I. A. G. Erskiai, J. A. Ginskiai, K. E. M. Valstarai, C. A. Kalveliai, V. I. A. Gronskiai, A. Rudėnai, A. Kairiai, A. Misiūnai, A. Stancėikai, A. S. N. Juroniai, E. L. Ryseliai, E. Pečiūkoniai, Julia Rudienė su sūnum Lino iš Berisso, Ursulė Dumaitytė ir Magdalena Lukšytė, pagelbininkės su šeimomis, J. Damb-rauskas, o. Eidietis, J. Petraitis, St. Čekauskas, „ALB“, red. K. Norikus ir kt.

Povestivinėje kelionei jaunieji išvyko į Kordobos kaimynus, pirmiausia aplankydami p. p. Palsių pensoną „Litnania“, prie ežero Calamuchita, Villa Rumipal. Marta Vaištaras.

— **BIRUTE KALNIN** (buv. min. veilonies J. Auksualno nasė) 7. 12. 49 sukūrė šeimos židinį, ištekdama už p. Clemente Pellegrini. Ponia Birutė priėmė katalikų tikybą. Kirčiūtė motina buvo ponia Čekanauskienė. Šilūbas įvyko Santismo Sacramento Bazilikoje, Buenos Aires.

— **SIMOKAITIENE** iš tremties atvyko pas gimines Kalifornijoje.

PROF. PAULA JARMALAVIČIUTE, buv. Urugvajaus Valstybinio Teatro SODRE pirmoji balerina, didelės savo vardo klasiško baletu studijos direktorė ir mokytoja. Šią savaitę jos mokinių festivalis ir Profesorės pagerbimas „atsisveikinant su viengungyste“, o 24. 12. 49 įvyksta jos vestuvės, su jos sužadėtinu, Montevideo Banko direktorium, Juan Alberto Bocage. Didelę mūsų laikraščio draugę ir bendradarbę, sukūrus šeimoms žaidinį, širdingai sveikiname!

— **VERONIKA GRISKEVICIENE** ir Bronė Augustienė iš Quilmes, 12. 12. 49 išvyko vasaroti į Mar del Plata.

VAIKŲ KAMPĖLIS

BOKIT PASVEIKINTI, MIELI VAIKELIAI!

šio skyrelio skaitytojai gimė vėliau, negu „Argentinos Lietuvių Balsas“. Ir štai, kiekvienais metais, vis daugiau ir daugiau priauga Vaikų Kampelio skaitytojų. Kai kurie ne tik skaitytojai, bet ir patys gražiai lietuviškai parašo, net savo geruosius tėvilius paragindami taip padaryti, kad netrukų nei vieno „A. L. Balsas“ numerio, kuriame visuomet randasi įdomus Vaikų Kampelis. Taigi, būkite pasveikinti mieli Argentinos lietuviai, šio skyrelio skaitytojai, Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progai! Dėdė Petras.

LOPŠINĖ

Svetimøj pastogėj, Be brangios tėvyinės, Vai, užmik patogiai Prie mamos krūtinių! Už nolų granito Sauluzėlė leidžias; Jau šesėliai krito, Melsvas rūkas sklaidžias. Tolimi ledynai švyti, kaip pašvaistės, O naktis kabina Mėlynąją skraistę. Susapnuok, vaikeli, Gimtą mūs padangę, Mūsų vargšę šalį, Lietuvėlę brangią. Kur smagu kvėpnoti, Kur gyventi miela, Kur platu dainuoti, Kur palikom sielą. Susapnuok, kad bunda Mūs senovės plienas. Laisvės Varpas dunda — Skelbia laisvės dieną. Vis tamsyn šesėliai Ant nolų granito, O mūs tėviskėlėj Vis naktis be ryto.

Svetimøj pastogėj, Be brangios tėvyinės, Vai, užmik patogiai Prie mamos krūtinių! Kas'ytis Gliauda

ŽVIRBLIŲ VESTUVĖS

Prie upelio tankumyne, Ant gražios aikštelės. Surengė žvirblis vestuvės Dėl savo dukrelės. Prikvietė svečių daugybę, Aučiuo pridarė. Kai suėjo visi paukščiai, Vaisės atidarė.

Uduj orkestras puikiausias, Grojo ant sparnelių. Svečiai šoko ir dainavo, Daug gražių dainelių. Ir pelėda su apuoku, Kai įsidrasino, Uždainavo, uždejavo, Visus nuraminu.

Po jų varna pasislūlė, Solo padainuoti, Senis udonas muzikantas, Jai akompanuoti.

Ir užtraukė, užkvarkėjo. Kiek jos jėgos leido. Net žvirblitelį asarėlės Sudrėkino veidą.

Baigus varnai savo dainą, Visi sparnais plojo. O varnelė dainininkė, Galvelę linksnojo.

Paskiau šarka balerina, Aikštėn išstraksėjo. Uduj orkestrui užgrojus, Puikiai šokt pradėjo.

Bet staiga, tartum iš žemės, Katinas pribuvo. Visi iš vestuvių aikštelės, Per sekundę žuvo.

Iš tos baimės neregėtos, Iš to baises strioko. Pametė jaunasis žmoną — Pelėda apuoka.

Senis žvirblis, girtas būdams, Skristi negalėjo. Todel katinas besotis Jį tvarkyt pradėjo...

A. Kančauskas. Buenos Aires, 24. XI. 49.

Vaikučiai rašykite į savo kampelį, Laimėsite knygučių — Jūs apie kiskelį!

PERFUMERIA

NANCY

AVDA GRAL. MITRE 2769-SARANDI

SAVININKAS JUOZAS GAIZIUNAS.

SIRDINGAI SVEIKINU

visas gerbiamas savo klientes Kalėdų švenčių ir Naujų Metų progai.

Pirmutinis Argentinos Lietuvių Grožio Salonas „LA RUBIA“

ONA K. KASPIRIENĖ savininkė ir vedėja.

SOLER 3441; T. E. 79-2528

Buenos Aires

PEINADOS "ENRIQUE"

MOTERŲ PLAUKŲ KIRPYKLA ENRIQUE LUKASEVICIUS, savininkas pats dirba, kad patenkinti savo gausią klientelą.

Darbas atliekamas moderniškaisiais aparatais, pigiomis kainomis.

DOMINGUEZ 524 — PINEYRO

Grožio Salonas "BERTA"

Ilgalaikis plaukų garbanavimas, dažymas, pridėjimai. — Manicura. Savininkė lietuviškaitė.

CARLOS CALVO 418 Buenos Aires

Užsisakykite valandą telefonu: 33 - 5833

Buvusi "ESMERALDA" sukuotoja

KULTŪRINIS GYVENIMAS

KONKURSAS NOVELEI PARASYTI

Chicagos Literatūros Draugija paskelbė konkursą novelei parašyti. Daugelis šiuo konkursu domisi ir klausinėja papildomų žinių. Jūsų korespondentą paprasė panelė Sonja Pipraitė, Literatūros Draugijos sekretorė ir Konkurso Novelei Parašyti tarmo pirmininkė, kad plačiau paaiškintų kal kūrinius klausimus.

Kas gali dalyvauti noveles konkurse? — pirmiausia jos užklauso.

Noveles konkurse gali dalyvauti kiekvienas rašyti mokąs lietuvius, — atsakė p-le Pipraitė. — Konkurso dalyviais gali būti rašytojai, spaudos bendradarbiai arba dar niekad nieko neįsispasindinę žmonės. Dalyvis gali būti aukštesnius mokslus baigęs, gali būti ir jokios mokyklos nelankęs samoksis. Konkurse gali dalyvauti vyrų ir moterų, jauni ir seni. Gali dalyvauti seni amerikiečiai ir neseniai atvažiuoję tremtiniai. Gali dalyvauti JAV gyvenantieji lietuviai, bet gali dalyvauti ir Kanadoje, Urugvajuje, Argentinoje, Brazilijoje, Anglijoje ar kitur gyvenantieji lietuviai. Gali rašyti ir sūsti noveles iš Vokietijos, Švedijos, Australijos ar kitur. Toliau gyvenantieji turės ankščiau išsiųsti savo noveles, kad jos pasiektų Chicago iki 1950 metų vasario 1 d. Novele reikia pasiūsti tokiu adresu:

Literatūros Draugija, Konkursai, 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois.

Apie ką galima rašyti?

Noveles konkurso dalyvis turi pirmiausia įsiviešinti temą. Jis gali pasirinkti priemonės realaus gyvenimo, materialinio, socialinio, psichologinio momento ar būdingesnių charakterio bruožnių pavaizduoti. Literatūra apima visas gyvenimo sritis, jokių sienų ji nepripažįsta. Galima rašyti apie Lietuvą, bet galima rašyti ir apie Chicago, Bostoną, tremtinius stovyklas, Kanados geležinkelius arba Australijos miškus. Galima rašyti iš lietuvių gyvenimo, bet galima rašyti ir iš nelietuvių.

Kiek reikia prirašyti?

Čia taip pat nenustatome jokių varžtų, — aiškina tarmo pirmininkė. — Novele turėtų būti tarp 1.500 ir 5.000 žodžių. Ji turėtų tilpti penkiose mašinėse rašytuose puslapiuose. Jei kas išsismagins ir parašys 15 puslapių, arba neprirašys pilnų penkių puslapių, taip pat skaitysime ir vertinsime. Atpasaulinta novelė turėtų sudaryti apie pusę puslapio, kuriame spausdinamas šis pasikalbėjimas. Čia minėjau rašymą mašinėse, tačiau novelės dydžiai pažymėti, novelė konkursoi galima rašyti ir plunksna. Nenorime, kad ji būtų labai trumpa, netaptų, ką angliai vadina short short story. Konkursas yra skelbiamas short story parašyti, ne short story. Gabesnis rašytojas įdės daugiau gyvenimo ir mažą novelę. Mažesni gabumų turįs tą patį dalyką ištes.

Kokia nauda konkurso dalyviams?

Jiems yra keleriopa nauda. Geriausia novelė parašęs konkurso dalyvis gauna 50 JAV dolerių. Tai, aišku, nedidelė suma, bet šandien ir Amerikoje gyvenantieji žino, kad 50 dolerių banknotai gatvėse nesimėto. Reikia sunkiai dirbti, kol juos uždirbi. Gabūs ir talentingas rašytojas novelė

KONKURSAS NOVELEI PARASYTI

gali parašyti ir vieną valandą. Kitą dieną gali parašyti vieną vakarą, o trečiam reikės praleisti net kelis vakarus. Vieni vakaru uždirbti 50 dolerių nėra jau menkas atlyginimas. Be to, jo darbas bus atpausdintas „Literatūroje“. Antrą premiją laimėjęs dalyvis gauna 25 dolerius, o trečią premiją laimėjęs gaus metinę dienraščio Naujienų prenumeratą. Vertingesnes noveles parašiusieji gales pasidžiaugti atpausdintu savo darbu, — baigė panelė Pipraitė.

PROFESORIUS V. K. JONYNAS APSIGYVENO PARYŽIUJE

Nepaprastai didelės svarbos turi mūsų tautai dail. prof. Vytauto K. Jonyno įkurta ir vadovaujama Meno Akademija Freiburge, prancūzų zonoje, Vokietijoje.

Daugelis lietuvių jaunuolių ten įgijo naudingas įvairių meno sričių žinias ir išmoko praktiškų amatų. Paskutinėje laidoje mokyklą baigė šie asmenys: Elena Urbaitė, Vanda Bakaskevičienė, Albinas Bielskis ir Istvan Gajdos — tapybos, Vitalis Draganevičius — skulptūros; Algirdas Kuraskas ir Romualdas Veseluskas — grafikos studijas. Prie septynių dailės absolventų prisijungė dar Balys Greblianas — skulptūros ir Jurgis Daugvila — aidiųjų studijų absolventai, studijas baigę rudens semestru.

Apart Jonyno, ten profesoriavo Galdikas, Kasulis, Tamošaicius, Valius, Marčiulianis, Zikaras, Vaicaitis ir inž. Mauritus, kurie jau emigravo į Kanadą, Chile ir Australiją. Dar pasiūlyto Europoje pedagogai Valeska, Krivicas, Bakis, Rannit ir kt.

Prof. Jonynas su šeima apsigyveno Paryžiuje.

MENINĖ DAILĖS PARODOS PROGRAMA

Lietuvos dailininkų kūrinių parodoje New York'e lapkričio 12 ir 13 dienomis buvo labai turtinga meno programa, kurią išpildė Lietuvos Operos dailininkai: Vincė Jonuskaitė, Ipolita Naurgis (abu dainavę Argentinoje) ir V. Ivanauskas. Baletų programą atliko E. Čiurlytė ir Liepinis. Tautinių šokių grupelį vadovavo Bichnevičiūtė ir Žukauskienė.

KOMPOZITORIUS V. JAKUBENAS CHICAGOJE

Iš tremties atvykęs Chicagon žinomas lietuvių muzikas ir kompozitorius Vladas Jakubėnas su žmona apsigyveno pas savo kolegą Petį Sarpalių. Kūrybai naudoja Altee Stephens - Stepanavičienės studijos pianu.

KULTŪRINIAI LIETUVIŲ NAMAI KANADOJE

Kanados Montreale lietuviai sykiu su „Nepriklausoma Lietuva“ sudarė akcinę bendrovę ir perka akcijas Tautos Namų pastatymui tame mieste. Ten tilps „N. L.“ redakcija, bus kultūriniais parengimams salė, bufetas.

L. GARLIAUSKAS griežia simfoniniame orkestre ir turi maisto produktų įmonę Bogotoje, Kolumbijoje.

M. ŠILKAITIS, ligametis DELS reikalų vedėjas, iš Anglijos atvyko į JAV.

Fridrikas Sopenas

VYT. KERBELIS

Visas kultūringas pasaulis šiemet minėjo Sopeno mirties 100 metų sukaktį. Čia talpiname komp. Vytauto Kerbelio paskaitos tekstą, skaitytą Lietuvių Klubui to meno genijaus šimtmotį minint.

Prieš šimtą metų, Paryžiuje, šalia šv. Marijos Magdalenos bažnyčios, skleidėsi Sopeno gedulingo maršo garsai, persunkdami orą liūdnumu ir gyvenimo tragizmu. Tuo metu, kaip tik, to gedulingo maršo autorius drangai nesė nemirtingo žmogaus mirtinąjį kūną ir kapus. Tame kūne širdies jau nebebuvo, ji vyko kitu keliu į tėvynę-Lenkiją, kuriai priklausė dar gyva būdama.

Fridrikas Sopenas gimė 1810 m., mažam Mazovia miestelyje, Lenkijoje. Jo tėvas buvo prancūzų kilmės, kad ir pati pavardė, tuo tarpu motina grynai lenkė. Turėjo taip pat tris seseris, iš kurių viena, dar Sopenui mažam esant, mirė. Pats Fridrikas iš pat mažens, silpnas kūno sudėjimu, buvo be galo jautrus. Astūnių metų būdamas, jau nebologai skambindavo pianinu, mėgdavo improvizuoti ir net mėgindavo komponuoti. Jau tada jis moksloje savo jausmus geriausiai išreiškė muzika, negu žodžiais. 1823 m. įstojo Varšuvoje į liciejų, ten susipažįsta su muziku Eisneriu, kuris apie Sopeną tuoj atsiliepa, kaip apie genialų muzikos srityje ir mielai pama iš pas save, tęsti rimtų fortepijono ir kompozicijos studijų. Po kiek laiko pasirodo Sopeno pirmieji rimtesni

kūrinių, kaip Rondo in c-moll, Nocturno e-moll, sonata c-moll ir du polorozai. Jau iš pat mažens, jis turi savo melancholišką stilių. 1828 m., važiuodamas į Berlyną vienas zoologijos profesorius, pasiima drauge Sopeną, susipažinti su platesniais muzikiniais sluoksniais. Berlyne jis įdomiausi koncertais, operomis, stebėdamas iš tolo didžiulius to laiko menininkus. Sekančiais metais išvyksta į Vieną, bet jau su tikslu pasirodyti pasauliui ir iš ten rugpjūčio 12-ą valandą vakaro, Karališkame Teatre įžengia į pasaulį.

Grįžus iš kelionės po užsienį, Varšuvoje užsidega pirmoji tyli meilė su Konstancija Glatkowska, jauna operos dainininke. Pajunta pirmosios meilės džiaugsmus ir kančias. Tuo metu, gal būt tos meilės įtakoj, parašo fortepijoni koncertą in f-dur, kurį 1830 m. pirmą kartą išpildė Varšuvoje ir neeiligo baigia antrąjį in e-moll. Vietinė publika ir kritikai jau apie jį kalba, kaip apie skirtingą nuo kitų muzikų savo sugebėjimais. Deja, artėjo ruošiamas sukilimas prieš rusų priespaudą. Draugai ir artimieji, žinodami Sopeną, kaip karštą patriotą ir norėdami jį apsaugoti nuo galimos pražūties, jį kalbina išvykti ilgesniai kelionei su koncertais po užsienį ir pasitarnauti tėvynę, garsinant jos vardą. Išvykti į svetimas šalis, kad įveiktų pasisekimo tarpe didįjį nežinomų keliu, nėra tokia lengvas dalykas, o ypač tokia jautriai asmenybei, koks buvo Sopenas, dar priedo, su

silpnu sveikatos stoviu, nes džiūvo nuo pat mažens jį globojo.

Su dideliu liūdesiu palikęs tėvynę, 1831 m., atvyksta į Vieną. Čia gyvenimas bėga sava vėže ir Sopenas ne kaip jausdamasis, neturi jėgų pradėti ką nors rimtesnio. Dažnai jam apsisitojus kur nors viesbuty, tekdavo ne tik už kambarį sumokėti, bet ir už lovą, kurią sudėgindavo jam išvykus, bijodami užsikrėsti džiūva. Be to, taip nemėgiami aplinkui lenkai, kad kartais net išgrisdavo išsireiškimus, jog vienintelis gerio Dievo blogas darbas yra sukūrimas lenkų. Visus tuos jo naujai patirtus sunkumus, kurie smarkiai paveikė jo sielą, pritrėnkia naujiena: sukilimas Lenkijoje. Pasidaro neramus, prisimena draugus, tėvus, Konstanciją, nori grįžti tėvynėn kad padėtų kovojantiems draugams, tačiau nėra galimybes ir tuoj tęsia kelionę į Angliją, sustodamas pakeliniui eilėje miestų. Stutgarde išgrista, kad Varšuva užimta rusų ir sukilimas visiška nuslopintas. Čia Sopeno nuotaiką galima matyti iš tuo laiku rašyto dienoraščio ištraukų: „Mano Dieve, ar Tu esi?... Esi ir leidi šią visą netiesą? Negana dar Tau maskolių nusikaltimų?, o gal esi pats maskolių šalininkas?... Vargšas mano tėvas, motina, gal neturi dabar ką valgyti... o mano seserys, gal ir jos tapo biauriųjų maskolių aukomis... ach... kodėl man nebūvo lemta užmūsti kokio maskolio...? Kas yra su ja? (turi galvoje Konstanciją) kur ji? Vargšė mažytė, tur būt, žverių rankose, koks maskolius jų smaugia, kankina... gal nužudė... Ką aš galiu daryti? esu bejėgis. Kartais man pavyksta atskrėpti, išliejant tą skausmą ant pianino... Kaip tik tuo metu parašė revoliucionišką etiudą.

Tęsia kelionę toliau, sustodamas Paryžiuje, kur galvojo tik laikinai sustoti, tačiau užsiliko nenumatyta ilgai laikui. Čia kitas pasaulis, pradeda žydėjimo laikotarpį romantizmas su Viktoro Hugo, le Martine ir kitais. Susipažįsta su visa eile tuo laiku garsių muzikų, bendradarbiauja su pianistu Kalbrener, jį laikydamas labai geru pianistu ir rašydamas savo draugui pažymi, kad norėtų taip skambinti kaip jis. 1832 m. vasario 26 d., Playel salone pasirodo pirmą kartą Paryžiaus publikai. Taip Sopenas įsijungia pilnai į Paryžiaus artistinį gyvenimą. Be to, tada susipažįsta su Listu, su kuriuo lieka artimais draugais ir prancūzų rašytoja George Sand, kuri vėliau suteikė jam daug laimingų ir gal dar daugiau skausmo valandėlių. Tačiau šiuo laiku jis išvykęs Dresdenan, susipažįsta ten su savo tautiete, grafite Maria Wodzinska ir ją pamilsta. Paskiau ją lanko Ženevoje, kurios tėvus ten lankydavo to laiko garsesni politinės asmenybės. Sopenas Mariją dedikuoja eilę kūrinių, kaip du valsus, du etiudus. Abu galvoja apie vedybas, tačiau tėvai nesutinka ir taip palaipsniui baigiasi svajonės, įdedamos vėl gerą kančių dozę į Sopeno sielą. Surisęs jos laiškus į pakietėli, užrašė: „manoji miserija“. Būdinga, kad toji Marija Wodzinska vėliau turėjo nelaimingą šeimininį gyvenimą.

1837/38 m., prsidėjo Sopeno artimesni santykiai su George Sand. Kaip pirmą kartą jis ją pamatė, išsireiškė savo draugu: „Kokia antipatiška moteris, tačiau iš viso, ar ji yra moteris? — abejoju“. Taigi, George Sand buvo originalas to laiko Paryžiuje, nešiudama vyriškas kelnes ir pasirinkdama vyrišką vardą. Ji tei-

ranksi, kad būdama moteris, negalinti skintis sau kelio, kaip rašytoja ir kaip socialinė asmenybė, nes moters teisės mažesnės, negu vyrų; tokiu būdu vaizdavo iš savęs vyrą. George Sand buvo jau turėjusi kelis vyrus, iš kurių turėjo dukrą Solange ir sūnų Maurice.

(Pabaiga sek. Nr.)

Fridrikas Sopenas (1810 — 1849)

Poezija

KOCIŲ VAKARAS

Iš viso pasaulio tolimųjų kampų Skris ilgesio mintys sakalais. Lietuvių žiaurais likimo nublokėtu — Nukeliavusių tremtinių keliais.

I Tėvyne, ir gimtuosius namus, Kur laukia broliai ir tėvai. Jei juos neglaudžia Sibiras platus, Arba Tėvynės šaltieji kapai.

Kiekvienoj šeimoje prie kėčių stalo, Šį vakarą bus daug vietų tuščijų. Nes vaikai nesusirinko nuo Uralo, Nei iš Australijos dykumų pakičių.

Nesusirinko iš Tėvynės miškų, Partizanai padėję ginklus, Ir iš kalėjimų šaltųjų rūšių, Kenciantieji tardymų skausmus.

Prie stalo tėvams ašaros riedės, Iš liūdesio kančių širdys plys, Kai juos sūviai miškuose aida, Kai už lango staugs vėjas šiaurys.

I kovos lauką snaigės skris, Dėngs lavonus kovoj žuvusių. O kai Kalėdų rytas švis, Slapčia tėvai ateis prie jų.

Užspaus numylėtų sūnų akis, Šaltuosius veidus išbučiosiu. O kai žiaurasis priešas nematys, Suplis kapus Tėvynės laukus...

Šį šventą vakarą kai nuklysim mes, I Tėvyne, ir gimtuosius namus. Užskims pas brolius ir gijas — Aplankysim jų viešius kapus...

L. Kančauskas.

Buenos Aires, 1949.

KAI ŠIRDIS TVAKSI

Širdučė aš dainiaus turii, Šiaip ar taip kalbėsi: Vos jinau man suliepsnoja — Bėgu į šlamės, I šlamės pinavijų, I šlamės miško, Pro kurį andai saulutė Taip širdingai tryško.

Aš varguolių dainininkas: Pamatau berželį, Tuoj apgiedu, apdainuoju Jojo skurdžią dalį. Seniaus linksmas kuždėjo Margajai pievutė, Dabar verkia ir raudoja, Susikrimts užia.

Aš dainelių sąjėklis — Tai kiekvienas žino: Uždainuoju — visi lekia I daubas beržyno. Jaunos mergos gėles renka, Su bernais juokauja, O bernokai josna mielę Beria pilna sauja.

Zigmas Gelė

(Pabaiga sek. Nr.)

Nenyte ir Niniukas

Kai tėtukas mirė, Nenyte tebuvo metų ir keliu mėnesių amžiaus. Niniukas buvo dar negimęs, bet jis jau buvo — jo laukė.

Tai, jei Niniuko nebūtų buvę, tai mamutė, nors ji buvo jauna ir graži, būtų ne galvojusi antrą kartą ištėkti. Ji būtų pasilikusi su mažąja Nenyte. Jai būtų užtekę jos pačios kraičio nuosimčių kukliai gyventi vori paliktame namelyje.

Reikalas auklėti berniuką tokiai neprityusiai, kokia ji save laikė, be pagalbos ir patarimo artimųjų ar tolimųjų giminių, pastėjimo ją priimti paspiršama jauno vyro, pasidėjusio būti mylinčiu tėvu našlaičiams. Nenyte turėjo maždaug tris, o Niniukas pusę metų, kai mamutė ištėkėjo antrą kartą.

Labai susirūpinusi Niniuku ji gal būt nepagalvojė, kad, galimas daiktas, nuo šito vyro turės ir daugiau vaikų. Bet nepažėję metai ir besitarinėjant dvynukų gimdymas grėsė jau mirties pavojumi. Gydytojai tarėsi ką gelbėti, motiną ar mažuosius padarus. Suprantama — motina. Ir abu mažyčiai padarėliai buvo paaugoti. Tačiau anka buvo veltui, nes maždaug po mėnesio bisių kantių vargšė momutė iš nusiminimo mirė.

Taip ir liko Nenyte ir Niniukas našlaičiai be motinos, prikinkyti prie vyro, net nežinodami kaip jis vadinas ir ką jį namuose vaizduoja. Kas liečia vardą, jei Nenyte ir Niniukas būtų norėję jį būtinai sužinoti, atsakymas buvo nesunkus: jis vadinosi Erminio Del Denzello ir buvo prancūzų kalbos profesorius realinėje gimnazijoje. O ką veiktų tuose namuose nežinojo net jis pats, profesorius Del Denzello.

Jo žmona mirė. Mirė gimdydama jį dvynukus. Namas buvo ne jo, jos kraitis buvo ne jo, abu vaikai buvo

LUIGI PIRANDELLO

ne jo. Ko jam dar čia reikia? Klausė jis pats savęs. Tačiau ar jis galėjo juos palikti? To klausė jis paraudusiomis, ašaros vos neprigėrusiomis akimis žiūrėdamas į visus kaimynus, kurie nelaimės valandą išvertė į namus, vaidio su šeimninukais ir patys save įsigaliojo pasiskelbti abiejų mažų našlaičių globėjais — už ką jis gal būtų buvęs labai dėkingas, jei jų elgesys nebūtų jo erzines.

Taip, jis žinojo, kad daugelis per daug tik pagal išorę vertina ir kad apie jį skleidžiamos kalbos vien dėl to buvo neteisingos, jog jo išvaizda išties jį nelabai rėmė. Dėl jo didelio liesimo atrodė, kad galima jį išsidurti. Jis turėjo labai ilgą kaklą, kuris be to buvo su labai dideliu Adomo obuoliu — vieninteliu apvaliu daiktu tokiame išdžiūvime. Jo ūsai buvo kaip šeriai ir jį viršų sukniojami plaukai pasisūlė. Akinių stiklai buvo sujungti lankeliu, nes jo nosis nebuvu tinkama nešioti grakščianų padarytus akinius.

Tačiau jis dar tikėjo iš savo ilgo kaklo galįs išgauti viliojantį balsą ir, kaip jis manė, savo malonius ir mandagius pasakymus žavingai palydėti žvilgsniais, sypsenom ir visada pirštinių rankų mostais. Pirštinių jis nenusiimdavo net gimnazijoje dėstydamas prancūzų kalbą vaikams, kurie aiškų iš jo juokdavosi.

Bet veltui! Jokios užnaujatos, net mažiausio kaimynų atsišveigimo nerado jis dviguboje savo nelaimėje. Ir net atrodė, kad visi jo žmonos ir dvynukų mirtį laiko teisinga, jo užtarnauta bausme. Visa užnaujanta plaukė abiem našlaičiam, kurių likimas, trumpai tariant, šiaip buvo nusakomas: žūrėkit — patėvis, be abejoj vėl ves. Kokią nors ragana, aiškūs dalykas, ko-

kia nors žiaurule. Su ja jis Dievas žino kiek dar turės vaikų, Nenyte ir Niniukas turės būti jų vergus, kol abudu — pirmą šioji, paskui anas žiaurium ir nuoskaudomias bus nukankinti.

Taip jų likimą įsivaizduodami griežti dantimis iš apmaudo ir šiurpo iš pasibaigėjimo kaimynijos vyrų ir moterų. Dėl to abu mažiukai tai viename tai kitame name buvo aistringai gaudžiamai prie širdies ir aptvindomi ašaromis.

Nuo to laiko profesorius Erminio Del Denzello, norėdamas išgyti priėšingų kaimynų prielankumą ir parodyti kaip jis rūpinasi našlaičiais, kasdien abu mažuosius, gražiai juos nuspausęs, apavęs ir apneigęs, indavo vieną į dešinę, kitą į kairę ranką ir vedavo juos atiduoti tai į vieną, tai į kitą šeimą, nes daugelis buvo pasisūlėję juos globoti.

Suprantamas daiktas, kad kiekvienoje tokioje šeimoje, labiau užjauciančioje negu kiti ir daugiau susirūpinusiųjų mažųjų dalia, buvo mažiausiai viena vedyboms tinkama mergaitė. Ir visos tos vedyboms tinkamos merginos be išimties pasidarė du našlaičius išmylėjusiomis mamytėmis. Klatinga ragana, negalėtinai žiauruole būtų virtusi tik ta viena, kurią profesorius Erminio Del Denzello būtų iš jū išsirinkęs. Juk tiesiog būtinas reikalas vertė profesorius Erminio Del Denzello vėl apsičiuoti. Diena iš dienos to laukė kaimynai ir, tiesą sakant, rimtai apie tai galvojo ir jis pats.

Ar gali tokią padėtį ilgai testis? Kad anos šeimos taip maloniai lenkyniavo priglausti mažuosius, tai tas buvo daroma tik jam privilioti. Dėl to nebuvo abejojęs. Jei jis ilgesni laiką elgsis lyg to nepastebėdamas, greitai jam užtrenks panosėje duris — dėl to taip pat nebuvo abejojęs. Ir tada? Ar jis galės prižiūrėti abu mažuosius? Pamokos gimnazijoje užėmė laiką prieš pietus, privačios pamokos popietės, o klases darbų taisymas kiekvieną vakarą... Pasišamdyti tarnaitę? Jis buvo jaunas ir karštakraujis, nors išviršiniai toks ir neatrodė. Seną tarnaitę? Jis vedė, kadangi viengungio gyvenimas ir

meilės elgetavimas pasirodė nebesuderinamas su jo amžiumi ir profesoriaus orumu. Ir dabar? Su tais abiem mažučiais? Ne, istiesų — tai buvo būtinas reikalas.

Tačiau rūpestis už kurią pasirinkdama jis turėjo apsispręsti, kasdienai didėjo ir darė jį vis labiau nelaimingenu.

Ir tikrai pačioje pradžioje jis manė, kad jam bus sunku tokiose gyvenimo sąlygose rasti antrą žmoną. Jam tereikėjo tik vienos. O iš karto atsiduro jį dešimtis, dvylika, penkiolika — viena už kita prielankėse, nekantresne. Taip, tikra tiesa, jis našlys. Bet koks iš jo našlys. Galima sakyti kiek čia laiko jis teigė gyveno su žmona. Ir kas liečia vaikus — taip, jis turi vaikus, bet jie yra ne jo. O namų valdys jis, kol vaikai, dabar dar tokie mažyčiai, užaugs į pilnamečius. Kraičio nuosimčius taip pat, kas kartu su jo mokytojo alga sudaro visai padoringas pajamas.

Taip šniškėdėjosi visos kaimynystės moterų ir merginų. Tačiau profesorius Erminio Del Denzello buvo istikmingas, kad, pasirinkdamas vieną iš kaimynių, užsitrauks ant savo galvos visas pragaro furijas.

Labiausiai — ir visai pagrįstai — jis bijojo uošvės. Nes kiekvienos mergaitės motina tuojau pasidarytų uošvė. Ji pasiskelbtų mirusios žmonos motinos įpėdine ir abiejų našlaičių senele. O kokia motina, kokia senelė, kokia uošvė būtų kad ir iš sinjoros Ninforos, gyvenančios priešais stoviniame name. Ji kartą su dukterimi Remilda ir sūniumi Tota labiausiai iš visų, tiesiog užsiplūdė jį perdaug ir akis krinantčiai siūlydama savo patarnavimus.

Beveik kas rytas atėdavo jie visi trys mažiųjų iš namų pasiimti, kad jų kur nors kitar neįsivestų. Bent vieną! Vieną tikriausiai jis galįs jiems duoti. Nenyte arba Niniuką. Geriau Nenyte, šią meilutę! Arba Niniuką, tą meilutę! — Ir bučiavimai, ir mylavimai, ir glamonėjimai be galo! Profesorius Erminio Del Denzello nežinojo, kaip nuo jų apsiginti. Jis sumiėgęs šypojo, kraipėis šen, kraipėis ten; sudėdavo pirštinetas

rankas ant krūtinės ir sukiojo kaklą kaip gandra: „Klausykite, mieloji ponita... mano miela ponite... aš nenorėčiau, kad... aš nenorėčiau, kad...“

„Nesirūpinkite, nesirūpinkite, pone profesoriau. Aš jums garantuoju, kad niekas jų taip nežiūrės, kaip mes. Mano Remilda juos labai myli — vieną ir kitą. Tik pažiūrėkite į mano Tota... O jis tuojau: „Ar nenori ant manęs pajodinėti, Niniuk? Taip? O mano aukšeli, koks tu meilutis! Še, imk tai, branguti, imk, širdukėli!“

Profesorius Erminio Del Denzello, priverstas nusileisti, jautėsi kaip ant žarijų, sukosi ir kraipėis tai čia ten nusišypsoji ir beveik atspraišinėjo kitas kaimynes.

Tuo laiku, kai jis, visada dėvėdamas pirštines, realinėje gimnazijoje dėstė vaikams prancūzų kalbą, kaip mokino Nenyte ir Niniuką anie kaimynai — sinjora Ninfa, jos dukterė Remilda ir sūnus Tota? Kokiais perankstyvas nuomones, kokius įtarnėjimus pylė jie į mažas širdes! Kokius gąsdinimus?

Tuo tarpu Nenyte išaugo į judrią, įžalią mergaitę, su duobutėmis skruostuose, papūstomis lūpytėmis, aklytomis, selmiskomis akimis, pilną keičiausių sumanymų. Juodi išsidraikę plaukai vis krito jai už akių ir ji stengdavosi juos staigiu, piktų galvos judesiu atmeti į šalį. Jinai jau smarkiai gynėsi prieš visus išgalvotus būsimos pamotės grąsinimus, nuoskaudas ir žiaurumus, kaimynių jai piešiamus, ir sugniauziusi kumštėmis saukė: „O aš ją užmušiu!“

Ir kai ji taip darydavo, puldavo anos dvi prie jos, plėsdavo ją prie savęs ir vos neuždusindavo pabučiavimuose ir mylavimuose: „Ach, kudičik! Miela mergyte! Angelėli! — Taip, meilute, visai taip! Ar tu žini, kad vėiskas priklauso tau? Namas priklauso tau, tau ir tavo broliukui. Ar tu supranti? Ir tu turi tai saugoti, tu ir tavo broliukas! Ir jei tavęs neužteks, tai mes priminsime jiems jų pareigas, jam ir jai; būk tikra, mes užstosime tavę ir Niniuką!“

Niniukas buvo storas, ramus rūbūliis, truputį kreivomis kojomis ir dar nemokėjo gerai kalbėti.

Kai sesuo Nenyte, pakėlusį kumštų saukė: „Aš ją užmušiu!“; jis pasisūžėdavo nerangiai ir jai ir ramiai melancholišku balsu klausė: „Ai tu tikrai užmuši?“

Po šito klausimo audringi kaimynų glamonėjimai vėl pasikartidavo.

Tokio auklėjimo pasekmės profesoriui Erminio Del Denzello pasirodė tik tada, kai jis, metus dėses ir baimingai nesiryžęs, pagaliau pasirinko drovią klebono seserėčią Kateriną, sustuokė su ja ir parvedė į namus.

Iš vargšė moteriškė atrodė vis besimeldžianti. Nusidėdavo akis ir apie kasdienines išlaidas ar baltinius kalbėdama. Profesorius Erminio Del Denzello kiekvieną dieną prieš išėdamas į mokyklą neuždirdavo ją išpėti: „Mieloji Katarina, man jau reikia eiti. Aš žinau, aš pažįstu tavo ramų būdą, mieloji, bet pasistenk neduoti nei mažiausios priežasties, kad tie augiai kamu nuodais tauškų. Žūrėk, kad angelėliui nevertų jį nežilumbti be reikalo. Aš turiu eiti!“

Viskas tvarkoje. Bet žūrėk — Nenytes plaukai išsidraikė. Ar nereikia jų suškuoti? Šdruolis Niniukas išsitiesęs sukuoti ir jo keliai purvini. Ar nereikia jų nuprausti? „Aikš, Nenyte, angelėli, aš tave sušukuosiu“. O Nenyte, trypdama kojytėmis: „As nenoriu, kad tu mane sukuotumei!“

„Eikš, Niniuk, eikš bent tu, vaikučie. Parodyk savo sesutei, kad tu duodies nuprausiamas!“

O Niniukas ramiai ir lėtai, nevykustai pamėgdžiodamas sesers judesius: „Nemoliu plaustis!“

Kai Katerina bandydavo juos bent kiek priversti ir artindavo su sukomo ar vandens dubeniu, vaikai klykdavo, lyg maunami ant iermo.

Kaimynės tuojau susudavo: „Klausyk — jau prasideda! Vargšai vaikūčiai! Dieve Gallestinagis, ar tu girdi, ar girdi? Ką ji ten daro? Ji, turbūt, rauna vyresniąją plaukus! Ar negirdi kaip daužo mažiuką? Koks elgesys! Dieve Dieve, pasigalėk nekaltų vaikelių!“

(Pabaiga sek. Nr.)

Indenai ir Civilizacija

CORTES PANAIKINA VERGIJĄ

Kai majai iš Honduras ir Guatemalos pasitraukė į Jukatana ir ten pastoriai įsikūrė, Centralinės Meksikos slėnį atėjo tolkeklai. Bet majai juos nuolat pūdinėdavo ir varydavo toliau į šiaurę. Vėliau čia atsikraustė karingųjų klajoklių actekų giminė ir užvaldė visą Meksiką. Jie čia viešpatavo per 250 metų. Iš čia jie pasipylė šiaurinėje Amerikoje. Jie sumušė Meksikoje įsitvirtinusius tolteklus ir juos visiškai pavergė. Actekams buvo reikalingi vergai, kuriuos ne tik išnaudojo, bet ir žudė savo dievų garbei.

Iskodami naujų vergų, jie darydavo tolmas keliones, pasiekdavo net Jukatana. Jukatana majai jiems pasipriešindavo, nes pastarieji taip pat buvo skaitlingi ir gerai įsitvirtinę naujoje tėvynėje. Kai Cortes atvyko, jis rado meksikiečius visišką actekų nelaisvėje.

Actekai buvo karingi, geri kariantojai ir veiklūs organizatoriai. Pas juos buvo politinis režimas, panašus į mūsų laikų politinį režimą. Nors actekai nepasiekė aukštesnio civilizacijos laipsnio, kaip pvz., majai, vis dėlto jie buvo produktivingi, ypač reljefų ir kaukių meno srityse. Jie darė fantastinius dekoratyvinius ornamentus ir jais puošė savo vadų grabokapius. Actekai tephė malų ir toltekų meno tradicijas. Nieko originalaus jie nesugalvojo, bet vis dėlto jie sudarė savo meno centrą Teotihuakane. Čia actekai pastatė milžinišką tvirtovę, panašią į modernių laikų įsitvirtinimus. Ši tvirtovė ir jos apylinkės kolonija labai primena vokiečių Tannenbergo tvirtovę. Skirtumas yra tik tas, kad actekai savo rūmus puikiai išpuošė reljefais, stulais ir altoriais, kurie savo menu ir puošnumu nesiderina su jokia viduramžių pilimi. Corteso atvykimas ir sekus ispanų invazija sunaikino actekų galią Meksikoje. Ne tik čia, bet ir Pietų Amerikoje pasibaigė indėnų civilizacijos laikai.

PIETŲ AMERIKOS INDENAI

Matėme, kad majų imperija Centralinėje Amerikoje buvo pasiekusi aukštos civilizacijos. Tuo pačiu metu toliau į pietus, gyveno kitos indėnų giminės. Amazonės slėnyje gyveno kvečiai, kurie sukūrė savo civilizaciją. Marano srityje šie indėnai dirbo grafiš ir labai kruopščiai dekoruotus indus, puodus ir vazas. Kolumbijos srityje kvečiai pasižymėjo metalo, aukso ir kitokios medžiagos ornamentu. Bastieji jų meno darbai grabokapiuose rodo, kad tūli statulų būta šešių-septynių metrų aukščio. Šie meno darbai skirtingi nuo majų, bet jie labai impresingi.

Ekvadorą ir Peru sritis valdė inkai iki ispanų atvykimo. Inkai, kaip ir actekai, nebuvo pirmieji šių vietų gyventojai. Jie išviję kvečius, patys čia apsigyveno. Inkai nesielgė taip žiauriai su pavergtomis indėnų tautelėmis, kaip actekai, jų nežudėdavo. Inkai garbino saulę ir nebuvo tokie prietaringi, kaip actekai. Ispanai labai nustebė radę atskilusios majų tautelės indėnus, garbinančius kryžių. Šis kryžių majų indėnams reikė keturis pasaulio kampus: pietus, vakarus, šiaurę ir rytus. Turėjo kažką bendro su vėjo pasikėtimu ir sezonais, nes majai buvo pasiekę matematiško akuratiškumo. Jiems net astronomija buvo žinoma.

MAZGAS — PERUVIEČIŲ SKAIČIAI

Peru indėnai skaičiuodavo mazgais. Jie siūle arba virvę užmegzdavo mazgą, arba kelis mazgus, kurie reikė tam tikrą skaičių ar skaičius, panašiai, kaip senovėje kiniečiai darydavo. Ligi šiol dar neišmokta išsifuruoti tuos jų skaičius.

Ankstyvųjų ispanų rašytojai duoda daugiau žinių apie Perū inų civilizaciją. Svarbiausia knyga apie inų civilizaciją yra parašyta Garcilaso, kurio tėvas buvo ispanų aukštakimis, o jo motina indėnų kunigaikštė.

Kai Garcilaso ėjo 16 metų, buvo išsiųstas į Ispaniją ir ten studijavo Salamankos universitete. Jis niekuomet negrįžo į savo gimtąjį Peru. Kai jis buvo senas, parašė atsiminimus apie gimtąjį savo kraštą. Jo atsiminimai pilni patriotinio išdidumo, o stilius yra mokslinio pobūdžio. Jis vaizduoja inų imperiją kaip idealią kooperatyvinę valstybę, beveik komunistinę, apie kurią jis kalba kaip apie „Saulės miestą“.

Peru ir Ekvadoras turi labai daug dokumentų, kurie nušviečia priešinkinę civilizacijos laikus. Inų trobsiai statyti buvo iš nepaprastai didelę poligono formos tašty akmenų. Jie puikiai tikdavo jų statybai. Tik tai šie sunkios konstrukcijos namai neturi jokių dekoracijų nei paprasčiausių papuošimų. Peruviečiai, mirusius laidodami, kartu laidodavo meniškus papuošalus. Mirusiuosius grabokapiuose sodindavo, o šalia kūno sudėdavo brangenys. Tikiai iškasenosose galima rasti jų brangaus meno.

Peru sritis yra labai sausa, lietūs ten dar retesnis negu Egipte, todėl atkietėję daiktai labai puikiai išlaikė, net spalvos šviežios ir ryškios. Sausros dėka, gerai išsilaikė rūbai. Audeklai truputį storesnis, negu kiniščių arba senų, nes anstas iš alpaka vilnų, bet tokio audeklo buvo galima rasti ir kitur. Tik spalva ir fantastinės formos sudaro čia charakteringą peruviečių tekstilės skonį. Indėnai nuo senovės pasižymėjo gera „sarapių“ audimo kokybe, nes „sarapė“ jiems buvo nepavarduojamas apsiaustas. Jie mokėjo gaminti didelius brylių kepurės, kad saulė nekaitintų. Kepurėms medžiagų jie vartojo iš maišės žolių arba iš jukos medienos, panašiai, kaip vėliau S. Amerikos puebliečiai indėnai darydavo pintines. Prasidėjus krikščionių gaudynė, Utos ir Arizonos valstybėse puebliečiai sustoję gaminti saurįs garšias pintines, bet jie vėl pasižymėjo savo rūšies religiniais piešiniais ir įvairiais simboliais, kurie vaizduoja paukščius, gyvates ir saulę.

Groteskinis stilius nyksta, realizmas prasideda. Bet pintinių puošybos stilius pasilieka konvencionalus iki šių dienų. Jis tebėra geometrinis formų: pūkladandis, kryputės, vnginiai, trikampiai. Jis labai skiriasi nuo egiptiečių ir graikų vėjų puošybos stiliaus. Tas pats stilius pasliko ir „sarapių“ puošyboje bei jų spalvos skyryje. Mikas šileikis.

JUOZAS NICKUS,

Jūrininko mokslo pradėjęs Lietuvoj, tarnavęs Anglijos laivyne ir vienąjį tarptautinį parodoj karo metu iškėlė Lietuvos vėliavą. Dabar jis randasi Australijoje ir ruošiasi su savo yachta plaukti į San Francisco, Cal., JAV, kur perdašys yachta ir dalyvaus tarptautinėse lenktynėse tarp Los Angeles ir Honolulu. Jo yachta bus su Lietuvos trispalve. Lenktynės įvyks 1950 metais. Apie jų eigą rašinė „A. L. Balso“. Savo laiške „A. L. Balso“ leidėjui Pr. Ožinskui J. Nickus rašo, kad jis yra pasiryžęs apginti Lietuvio ir Lietuvos garbę. Nori susirašinėti su Pietų Amerikos lietuvių jaunimu, nes ir čia turi pažįstamų, nuo lankymosi Argentinoje pereinot karo metu. Visus sveikina su Kalėdomis ir Naujais 1950 metais. Jo adresas: Mr. J. Nickus, 40 Forest Ave., Black Forest, South Australia.

PALTAI ir KOSTIUMAI VYRAMS

VYRŲ BŪVY KLA A. V. RIMSA

(Aukso medaliai Londono-Paryžiaus)

Primam užsakymus pasiuvimo vietoje ir turinti medžiagas klientai gali pakviest prisimieravimui namus.

ANCHORENA 1705 — OLIVOS — LA LUCILA

(Altura Avenida Maipú 3700)

Senuosius Metus Palydint

Štai ir vėl palydime į praėitį metus, rodos dar taip neseniai iškilmingai sutiktus. Jūs sutikdami kūrėme naujus planus ir viltis, pasidėdome veikti dėl savo ir kenčiančios Tėvynės gerovės. Deja, prabėgo metai o daug planų ir pažadų tapo net nei nepaliesta.

Kaipo plunksnos mėgėjas, negaliu nepriminti daugelio iš mūsų apsielidimų ir nei kiek neprisidėjimų prie išvių spaudos darbo, nors gerai žinome, kad išvių spauda palaiko mūsų tarpusavio ryšį, parodo mūsų kūrimosi ir gyvenimo eigą ir per ją mes galime kovoti prieš Tėvynės okupantus savo kailiu patirtais išpūdziais, juos skeldami okupantų nepažįstantiems broliams — išviams.

Nenauiena išgirsti pasišaipymų iš to, kuris atliekamu nuo darbo laiku rašo spaudai. Štai jų žodžiai: „Kas iš to rašymo, jei už tai nemoka.“ Mielie broliai! O kas ir kiek užmoka jūsų broliams, kurie jau penki metai su ginklu randoje kovoja su mūsų Tėvynės okupantais? Jie kovoja ne dėl pinigų, bet dėl laisvės ne tik sau, bet ir mums. Tai bus joms geriausias atlyginimas užbaigus kovą.

Spaudos talkininkas su plunksna rankoje lygus broliui partizanui, nes tiesios žodis pasauliui lygus partizanovo šūviui ir priešio krūtinę. Jei mūsų gyvenimas čia saugus, mes negalime pamiršti, kad mūsų Tėvynėje teka nekaltas kraujas ir šaukiasi mūsų pagalbos. Mes laukiame dienos, kada galėsime grįžti į laisvą Tėvynę, bet ar pagalvojame, kad reikia bendromis jėgomis su Tėvynėje kovojančiais broliais Tėvynę laisvę iškovoti ir tapti vertais tos laisvės.

Vartant kiekvieną „A. L. Balso“ numerį, apart nuolatinių bendradarbių pavardžių, labai retai matosi naujos pavardės. Ir iš jų nuolatinių daugumą sudaro naujokai ir kitose šalyse esantieji tremtiniai. O kur bent šimtoji dalis čia seniau įsikūrusių ir galinčių spaudoje pasireikšti lietuvių? Atsakymo nėra. Atrodo, kad jų neliečia nei spaudos gerinimo nei Tėvynės reikalai. Tačiau ir jie mėgsta pasakyti, kad tas ar kitas laikraštis neįdomus savo turiniu. Tokių pretenzijų yra bereikšmės, nes kol patys neparasys, nesupras kaip „as laikraščio turinys gimsta. Bendradarbiai laikraščio turinį gerina, o nevien redakcija. Dėka bendradarbių laikraštis tampa turiningas ir tvirtas ginklas kovoje dėl Tėvynės laisvės.

Nemažą reikšmę sudaro spaudos darbe ir skaitytojų taržas. Jis duoda galimybės laikraščiui didėti, puostis nuotraukomis iš mūsų pačių gyvenimo ir dažniau išėiti. „A. L. Balso“ prenumeratos pakėlimas yra pateisniamas ir neturi mės nugaudinti. Sveikam ir darbščiam žmogui sumokėti per metus 20 pezų yra nesunku, nes ir argentinietis darbininkas laikraščiams per metus sumoka apie 10–170 pezų.

Sutikdami su prenumeratos pakėlimu turime pilną teisę reikšti savo

INŽ. PIJUS BIELSKŪS

Sudaro planus ir vykdo Namų Statybą

TUYŲ 3055 — VAL. ALSINA

pretenzijas „A. L. Balso“ redakcijai, dėl jo turinio ir pan. Reikia tikėti, kad redakcija bus tiek maloni ir į rimtus skaitytojų pareiškimus reaguos, kaip visuomet.

Tat, palydėdami senius ir sutikdami naujus metus, pradėkime reikštis lietuviškos spaudos skiltyse ir tuo pačiu kovos fronte su mūsų Tėvynės pavergėjais. L. Kancauskas.

JONAS RUDZEVICIUS, ligametis „A. L. Balso“ korespondentas Santa Fė mieste. Tuo mieste lietuviai prašomi per jį pridurti savo prenumeratas 1950 metams.

AUSTRALIJŲ NUSIŽUDIUSIO DRAUGO LAIŠKAS

Gerb. „A. L. Balso“ Redaktorium: Jūsų laišką su kitais dviem persiustais laiškais gavau, ačiū.

Laiškų iš Australijos esu nepaprastai sujaudintas. Tiesa, skaitiau peritame „A. L. Balso“ numeryje, kad deportuojamas iš Australijos St. Bartušis nusiskandino. Bet maniau gal kitas. Iš Australijos parašė, kad tikrai tas pats mano geras kolega. Su St. B. esu du metus Vokietijoje viename universitete studijavę ir 8 mėn. gyvenę viename kambaryje. Buvo nepaprastai gero būdo ir linkimas berniokas.

Tarp kitko, jis buvo baigęs Kauno Aukščesniąją Technikos Mokyklą. Jis buvo toks kuklus, kad inžinierium neįvadino. Sakydavo, kaip baigsiu Universiteto 8 semestrus ir išlaikysiu valstybinius egzaminus, tada ir aš vadinsiu inžinierium. Jo nusiskandinimo priežastis aš puikiai žinau. Didžiausia — nusivylimas gyvenimu.

Bombardavimo metu, užmusė jo jauną žmoną. Dėl kurios nepaprastai liūdnėjo ir paliko jį širdyje didėli siltavata. Antra, kad tiek Vokietijoje, tiek visame Vakarų pasaulyje neturėjo jokių giminių ir studijų metu, daug teko badauti ir visokiame nedateklume gyventi. Iš persilimo ir vėjo perpūtimu gavo vienos rankos paralyži. Gydėsi kolegų lėšomis. Šiek tiek pasigydė, bet negalutinai. Aš važiavau į Argentina, o jis į Australiją. Atsisveikindamas juokavo, sakydamas: „Australijoje avis beganyšu...“ Kaip rašo ir jo sveikata neįsėnė, dėl ko ir deportavo. Žinoma, šio trečio smūgio neišlaikė. Nes baisiai nekentė vokiečių ir jų tarpe pasilikti nenorėjo. Pijus Bukauskas.

A. P. E.

TEISINIS IR NOTARIALINIS BIURAS

Padaeda išgauti šios šalies pilietybę ir pasus „No Argentino“. Cedulos ir apsigyvenimo teisė. Bylių vedimas, metrikai, vertimai, darbo nelaimės, giminių atsikvietimas. Patarimai kasdien:

NUO 10—13,30 IR NUO 15—19 VAL.

25 DE MAYO 140, PISO 2, OFIC. B-C.

Poliklinika «Internacional»

Vadovaujama Medicinos Gdytojų:

DR. O. BRIZZIO ir DR. G. R. CUTILLO

Slapumo — Veneros — Odos ir Sifilio — Lytinių Iškrypimų — Širdies — Pivello — Nevirškinimo — Plaučių — Hemoroides gydymas. — Diatermia — Trumposios Bangos — Elektriniai Masažai —

Ultra Violetiniai Spinduliai — Oxigenoterapia.

PRIMA LIGONUS NUO 9 IKI 12 IR NUO 15 IKI 20 VALANDAI.

SEŠTADIENIAIS IR ŠVENTĖMIS NUO 9 IKI 12 VAL.

TACUARI 1583 (Plaza Constitución) BUENAS AIRES

S. L. ARG. ZINIOS

S. L. ARG. CENTRO VALDYBA 1950 — 1951 METAMS

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje Valdyba 1950 ir 1951 metams įvykusiame gruodžio mėn. 10 d., 1949 m. S. L. Arg. patalpose, išrinkta sekančiai:

Pirmininkas: Stasys Majauskas
Vice-Pirm.: Feliksas Albavičius
Kasininkas: Jonas Šutinis
Sekretorius: Andrius Jakubauskas
Valdybos nariai: Leonas Ribikauskas, Adolfas Pilypas ir Pascasio Sereika.

Genrikas Simkunas, S. L. Arg. C. Vald. pirm.

KORDOBOS S. L. A. 6 SK. 5 M. SUKAKTIES ŠVENTĖ

Netikėtai graži buvo ši šventė Kordobos susivienijimiečiams ir jų draugams. Centro v-bos pirmininko P. G. Šimkino ir gen. sekr. St. Majausko pastangomis buvo suorganizuota ekskursija iš Bs. Aires susivienijimo narių, kurie kartu su P. V. Sajausko vadovaujama teatro trupe atvyko specialiai į šią šventę, tuo jai pridūdami ypatingo iškilmingumo. Svečiai, atvykę penktadienį (š. m. 2. d.) vakare, apstipėjo pas atkirus narius, o šeštadienį visi dalyvavo 6-to skyriaus ruošiamame vakare, kuris įvyko vietu lenkų d-jos salione, nes savo patalpų šis skyrus neturi. Čia atsilankęs nemažas skaičius Kordobos lietuvių turėjo progos pasigerėti atvykusių artistų puikiu pasirodymu. Buvo suvaidinta J. Skinkio komedija „Nesuspradimas“, be to, P. Sajausko ir P. Tepeorio atliktas vienas labai vykes komiškas numeris, ispanų kalba, sukėlęs daug juoko publikoj.

Reikia pasakyti, jog Susivienijimo artistai jau yra pralenkę mėgėjų valdybą ir pasirodė kaip rimti scenos darbuotojai. Čia daug nuopelną tenka priskyrti prityrusiam režiseriui P. V. Sajauskui, o taip pat ir visiems kitoms dalyviams, kaip p-lei G. Pylpatei, p. A. Baršauskieniui, p. St. Majauskui ir p. O. Tepeoriui, kurie savo roles labai gerai atliko. Kordobiečiams, tiek metų nežirdėjusiems nuo scenos lietuviško žodžio, tai buvo didelis ir džiaugsmingas įvykis.

Sekandį dieną po piet, 6-to skyriaus žymaus darbuotojo p. Saduko namuose įvyko bendros vaišės svečiams. Dainuojant, šokant ratelius, šnekučiuojant įv. organizacijos ir kitais reikalais valandos slinko nepaprastai širdingoj ir draugiškoj nuotaikoj ir niekas nenorėjo skyrstytis. Buenosairiečiai savo nuosirdumu ir linksmumu atrodė, užkaravo taip vadinamą „letus“ kordobiečius, kurie savo svečius ilgai prisimins. Neturėjo ir kalbu. Centro v-bos pirm. P. G. Šimkuiui pasveikinus 6-ąjį skyrį jo šventės proga ir gen. sekr. p. St. Majauskui tarus žodį, nušviečiantį A. L. Susivienijimo organizaciją ir jos veiklą, žavingu nuosirdumu į kordobiečius prabilo žinoma visuomeninink-p-ė G. Pylpaitė. Kordobos 6-to skyriaus vardu kalbėjo p. K. Sadukas ir P. J. Kuncatienė.

Pirmadienį svečiai jau išvyko. Į stoti juos palydėjo nemažas būrys kordobiečių, apgalvestandami jų trumpą viešėlimą ir reikšdami viltį, vėl eret susitikti. — šis taip gausus Bs. Aires susivienijimiečių apsilankymas, nepasymas ilgos varginančios kelionės ir kt. nepatogumų buvo tikras organizacinio solidarumo įrodymas ir nuosirdaus lietuviško vieningumo demonstracija. šis faktas pakėlė 6-to skyriaus nuotaiką ir be abejoj prisėdė prie jo sustiprėjimo.

Baigiant norėtis paminėti nemulstomus šio skyriaus darbuotojus, kaip p. Meilutį, p. Motėjuną, p. Saduką, p. Janulį, p. Sulcą ir p. Tumosą, kurie nors ir nelengvoje sąlygoje tačiau sugebėjo išlaikyti savo skyrį tinkamoj aukštumoj.

Kordobietė.

LIETUVIŠKA STIKLO ISDIRBINIŲ PARDUOTUVĖ

Gaminama ir parduodama gražausio stiliaus stiklai. Restoranams, viešbučiams, klubams, kavinėms, šeimoms pilnus junginius ir atskirus daiktus. Išnuomuojam pirknikom ir didžiuliams pokiliams.

SAVININKAI:
P. VIDŪNAS, DR. A. MASTULIS ir VL. PALAČIONIS

Gatvė Zavaleta 551, T. E. 61-8765 ir
Dr. Juan Madera 1694, T. E. 61-8690.
BUENOS AIRES

Daugiausia ir tiksliausių žinių apie lietuvių gyvenimą Kanadoje duoda vienintelis lietuvių laikraštis Kanadoje

„NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“

kuri taipgi daug rašo apie Lietuvą, iš kurios gauna teisingų žinių. Patys ją skaitykite ir patarkite skaityti savo pažystantiems. Laikraštis išėina kas savaitę 8 pusl., didelio formato, iliustruotas.

METINĖ PRENUMERATA 3 DOLERIAI IR 50 CENT.

Pinigus galima siųsti grynais arba išperkant pašte ar banke 3 su puse dolerių čekį.

Adresas: „Nepriklausoma Lietuva“, 3 Fourth Ave, Ville Lasalle, Montreal, Que, Canada.

SportaS

SPORTININKAI SVEIKINA

Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga, širdingai sveikiname „Arg. Liet. Balsa“ ir visus grandiečių prietelius. „Grandies“ sportininkai.

ARGENTINA — PASAULIO POLO MEISTERIS

Su dideliu susidomėjimu buvo laukiama finalinis žaidimas dėl pasaulio polo meisterio vardo tarp Argentinos ir JAV. Rungtynės įvyko Buenos Aires 11. 12. 49. Žaidimas parodė aukštą žaidėjų pajėgumą ir baigęs argentiniečių laimėjimu 10—5. šiuo laimėjimu Argentina yra pasaulinis 1949 m. polo meisteris. Meisterio ekipoje žaidė Juan ir Roberto Covagnagh ir Enrique ir Juan Alberdi. Poraungtynių gen. Peron su žmona išteikė žaidėjams dovanas.

RACING — 1949 M. ARGENTINOS FUTBOLŲ MEISTERIS

šiuo metu baigėsi šiemetinės Argentinos futbolo pirmenybės, kurias po 24 metų pertraukos vėl laimėjo Racing Club futbolininkai. Iš turėtų 34 rungtynių, racingiečiai laimėjo 21, lygiomis sužaidė 7 ir pralaimėjo 6 (bendras surinko 49 punktus). Antroje vietoje atsėdūrė Platense ekipa su 43 pkt. ir trečioje River Plate taip pat 43 pkt. Paskutinėse vietose liko Huracan ir Lanus, turėdami po 26 punktus.

SPORTO KOMITETAS TREMTYJE BAIGĖ SAVO DARBĄ.

Savo laikų Vokietijoje buvo sukurtas lietuvių tremtinių vyriausiasis finzino auklėjimo ir sporto komitetas, kuris čia sėkmingai tvarkė sporto ir finzino auklėjimo klausimus. Jo pastangomis buvo suburta lietuviški sporto vienetai ir vienągi organizacija. Komitetas pravėdė daugelį sporto rungtynių bei pirmenybių tarp lietuviškų sporto vietučių. Rungtyniauta ir su kitataučiais, tiek su DP, tiek su vokiečiais. šiuo metu minėtas komitetas dėl emigracijos savo darbą Vokietijoje baigė.

— Nürnberge, Bavarijos lengvosios atletikos pirmenybėse, Z. Puzinauskas laimėjo šiu metu Bavarijos rutulio stūtimio meisterio titulą, pasiekęs 13,71 mtr., ir antrą vietą disko metime su 40,95 mtr. Margis.

Z. PUZINAUSKAS VĖL PAGERINO REKORDĄ

Prieš kurį laiką Z. Puzinauskas pastatė naują Lietuvos rekordą disko metime, pasiekdamas 44,70 m. Spalio 2 d. Mūnchene, prieš prezidento futbolu rungtynėms tarp Pietų ir šiaurės Vokietijos rinkinių, įvyko kvestinijū geriausių Vokietijos lengvatlečių varžybos. Z. Puzinauskas, dalyvaudamas šiose varžybose, dar pagerino neseniai savo paties pasiektą naują Lietuvos rekordą disko metime: diskas šį kartą nukriduro 46,10 m. Tai jau europinio masto pasekmė. Sveikiname Z. Puzinauską ir linkime rekordą dar ne vieną kartą pagerinti!

— RIKARDAS ŠIKAITIS (Richard Schikat), Prūsų lietuvis, buvusis visų svorių ristinijų pasaulinis čempionas, dabartiniu metu vadovauja laisvomis amerikoniškomis imtynėms už pasaulinį čempionatą, vykstančiomis Buenos Aires sporto stadione San Lorenzo de Almagro.

Kiekvienas skaitytojas parašo žinučių savo laikraščiui. Kiek parašėte Gerb. Tamsta?

Casa Musketas

Savininkas Adolfas Musketas.
Sanabria 2790/92, Buenos Aires.
Telefonas: 50-5948.

Parduoda ir išnuomuoja pianus. Dirba naujus ir taiso Radio Aparatus. Parduoda lietuviškas ir įvairias plokteles. Parduoda akordeonus. — Visais muzikos instrumentų reikalais kreipkitės šion lietuvių firmos.

Calidad superior

CINZANO

VERMOUTH

Korespondentai rašo

GRAŽUS POVILAUSKŲ ŽESTAS IR TOLŲ SVEIČIŲ ELGESYS

Apie 80 kilometrų nuo Urugvajaus sostinės, Montevideo, miesto Rosario ir Tararitas miestelių tarpe, randasi šios šalies žemės ūkio Ministerijos, pavyzdingas valstybinis ūkis ir pa-našį būvusią Lietuvio Dotnuvos žemės ūkio Akademią.

Nuo 13 ligi 20 d. lapkričio mėn. 1949 m. toje žemės ūkio ir Agromijos Akademijoje, tęsiasi Pietų Amerikos agronomų kongresas, į kurį bu-vo suvažiuoję Argentinos, Brazilijos, Chilės ir kitų P. Amerikos valstybių agronomai ir žemės ūkio atstovai, o taipgi valstybės prezidentas ir minis-teriai. (Argentinos Kordobos univer-sitetą tame kongrese atstovavo to universiteto profesorius Antanas Kra-povickas — „A. L. B.“ Red.). Ka-dangi prie Urugvajaus žemės ūkio Ministerijos, kaip tarnautojai, jau keletas metų dirba mūsų tautietis Mikas Povilauskas su žmona Prane, tai jų pastangomis ir iniciatyva į tą kongresą ir žemės ūkio parodą buvo nuvežti ir be jokio atlyginimo vai-sinami 23 vietos lietuviai.

Deja, tenka apgailestauti, kad kaip kurie ten dalyvavę rusiškos kultūros ir kriščiško vyno prisigėrę mūsų tautiečiai, kaip tai St. R., J. D. ir A. V. laike vaišii ir bendrai labai blogai elgėsi ir blogą įspūdį darė vietini ir svečių tarpe, teršė gražų tie-tuvio vardą ir kompromitavę tą, t. y. M. Povilauską, kurio pastangomis buvo ten nuvežti. Nuvykę į žemės ūkio parodą tie Stalino saulės gar-bintojai rodė tikrąją „kultūrą ir did-vyriškumą“. Spardė amerikoniškas mašinas ir viską pasiepdinėjo ir nie-kino kas tik yra tos šalies, kurioje jie gyvena ir turtėja. Kartais jie patys mėgsta vietinius žmones lauki-niais pavadinti. Bet ar reikia di-desnių laukinių ir kultūros atstiklu-sių gaivalų, kaip šie mūsų tautiečiai. I. g. Daunoras.

Montevideo, 5. 12. 49.

DIPUKAI, ŪKININKAI IR KOMUNISTAI

Nors į Urugvajų tik dvi šeimos ir vienas viengungis lietuvių dipukų atvyko, bet nė vienas iš jų nėra pa-tenkintas šiuo nauju gyvenimu. Vi-si jie nusiskundžia sakdami, kad net Vokietijoje ir tai jiems buvę ger-riau gyventi, negu Urugvajuje.

Matoma, ką ką pagadino ilgas gyvenimas be jokio darbo.

Vis daugiau ir daugiau Urugvajaus lietuvių, nusivylusių miesto gyvenim-niu, meta miestą ir griebiasi žemės ūkiu. Štai tik Progreso rajone prieš porą metų buvo vos trys lietuviai ūkininkai, o jau dabartiniu laiku jų randasi apie dešėtkas, ir visi jie ne-blogai verčiasi ir progresuoja. Žy-mesnieji iš jų Paulauskas, Rastapke-vičius, Jankauskas, Balčiūnas, Ado-maitis, Markevičius, Kaluževičiai ir kiti. Jie dirba sau žemė, bet kaip kurie ir lietuviškos spaudos nepami-šta. Vieni skaito „Keleivį“, kiti „A. L. Balsą“, dar kiti vietos komu-nistinį „Darbą“. Bet yra ir tokių, kurie ar tai iš didelio „mokslo“, ar iš „panaberijos“, jokio lietuviško laikraščio neskaity.

Prieš keletą metų, čia mūsų komu-nistai vaikščiodavę suvargę, blogai apsirėngę ir net nuplyše. Dabar gi kas kita. Dauguma iš jų dikti, nu-tukusiais sprandais, dideliais pilvais. Poniskai ir gerai apsirėngę, o nekuriė iš jų net autukus įsigijo. Ir kas svarbiausia, kad visi jie keikia de-mokratiją, bet perka čia nuosavybes ir nė vienas iš jų ne tik nesirėngia, bet ir nemano vykti ir „rojų“.

I. g. Daunoras.

Montevideo, 5. 12. 49.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ stuvėly. Užsakymus prima ir su sa-vo medžiaga. Tartis vietoje: **JONAS PAULAUŠKAS,** C. 1, Nr. 1732, V. S. Carlos, Berisso.

NERVŲ IR PROTO LIGOS Liaukų neormalumai **DR. SANCHEZ AIZCORBE** Paraguay 1365 Tel. 42-8425 Nuo 10 iki 12 ir nuo 15 iki 19 v.

Danutė Gilvydienė diplomuota modistė Rio Cuarto 3244 Buenos Aires

PIRMA LIETUVIŠKA SOFERIŲ AKADEMIJA Technika Kvtimai Valdymas Calle VIEYTES 1789 (Puente Barracas) Bs. As. T. A. 21-0265

IS AUSTRALIJS LIETUVIŲ GYVENIMO

Neklaidinkime

Tokia antrašte J. Rimas „Mūsų Pastogės“ Nr. 32 bara tuos optimis-tus, kurie giria Australijos gyvenimo sąlygas. Jis kritikuoja brolių Stasį, gyrusį Australiją Europos DP spau-doje. Cituodamas brolio Stasio žo-džius:

„Mokantieji anglų kalbą fizinio darbo nedirba ir iš karto pereina-moje stovykloje gavo puikias vietas“, — J. Rimas atkerta:

„Žinote patys, skaitytojai, kiek iš jų moką anglų kalbą ir kartu su kitais, anglų kalbos nemokančiais, fizinį darbą dirbate. Brolis Stasys įsidrąšinęs ir toliau stebina tautiečius, nieko nežinančius apie tolimą Australiją. „Darba galima pasiri-rinti...“ — Kiek iš esančiųjų Au-stralijoje galėjo darbą pasirinkti? Vėliau laisvų autorius paleičia opi-au-ską klausimą: „...pats įsikūrimas vi-siškai lengvas ir kiekvienam prieina-mas“. — Kiek naujieji ateiviai tur-ri vargo, kol suranda savo šeimai pastogę ar kambariuką? Autorius taip „pažindamas“ naujųjų ateivių gyvenimą Australijoje, išdrįsta visus atkalbinėti nuo Amerikos bei Kanad-os. Jis pamiršta ar nežino, kad su patarimais reikia būti labai atsarg-iam.“

Kultūros Fondas.

Korespondenciniuose Australijos Lietuvių Kultūros Fondo valdybos rinkimuose iš 125 narių dalyvavo 104. Į Valdybą išrinkti: G. Žemkalnis, J. Glušauskas ir A. Rūkstele, kandida-tais liko — A. Pocius ir R. Maziliaus-kas. Į Revizijos Komisiją išrinkti: P. M. Matulionytė, Vyta. Žemkalnis ir P. Matukas; kandidatai — Br. Um-brasas ir Sig. Adomaitis.

Unarqinty

Unarqinty pereinamoje stovykloje nuolat randasi bent 100 lietuvių mo-terų ir vaikų. Stovyklos administra-cijoje dirba p. p. Jakučiai, p. p. Niur-kai ir p-lė Požeļiatė. Netoliese, Wagga vyskupo rūmuose apsigyveno lietuvis kunigas J. Kungys, kuriam pavesta rūpintis dvasiniais stovyklos reikalais.

Nauji Ateiviai

Australijon 19. VIII. 49, tarpe 1890 naujų ateivių atvyko 91 lietuvis:

P. Džingelis, V. Nekrošius, A. ir K. Gelaižiai, K. M. ir V. Stakai, K., Z., E., I. ir K. Sungailos, J. ir M. Veren-berga, S., M., G. ir V. Zieniai, B. Zabolckis, J. ir E. Bankučiai, V. Lio-rencas, J. Grigoliaitis, B. Svolkienė, A. Svolkinaite, A. Gendvilas, A. Ka-valiauskas, P. Sadauskas, E. Tausen-feidas, M. Kuršius, H. Lipšys, V. Adomavičius, V. Čiužauskas, E. ir N. Kuzai, K. Kusta, B. Masionis, E. ir V. Mensonai, V. Stuknys, J. Vilras, J. Zemaštis, A., D., D., A. ir X. Bajelai, J., B., K. ir Kr. Geberiai, K., J. ir H. Grudačiai, M. G., J. ir U. Ten-džiai, O. Macaitienė, A. M. ir H. Valdovai, A., E., H., I. ir P. Verks-niai, P., J., A. ir J. Bernatavičiai, S., J. ir A. Butkai, A., H. ir V. Juodvalkiai, J., J., A., N. ir M. Le-vickai, B., L. ir H. Meškauskai, V., E., A., B., L. ir V. Petrėnai.

— AUSTRALIJS Yallourne vie-lo smūgii į kūrėnė bandė nusidudyti Aigis Jakstas, 23 m. amžiaus, jo ner-vams pakrikus. Gyvybę pavojuje.

— VYRAS SU ŽMONA (bevaikiai) leško buto arba kambario su virtuve, centre. Pranešti „A. L. Balsu“ Redakcijai dėl: M. S.

Radio - Elektra

Radio technikas dirba naujus, taiso ir pakeičia visokių rūšių, aparatus. Pataiso antenas pigiai, garantuoti ir ant išsimokėjimo. Išnuomuojami visokieis banke-tams Radio - Fono amplifikado-riai su lietuviškomis plokštelėmis pigia kaina. Tartis:

VINCAS RAMANAUSKAS

Baigęs mokslą USA calle POLA 289 — Buenos Aires T. E. 64 - Liniars - 4154.

Baras - Restoranai

"EL RAPIDO"

Federikas Grunovas

Savininkas CENTENERA 3204. T. A. 61-1735 NUEVA POMPEYA - Bs. AIRES Puikus maistas, skubus patarnavi-mas, vietiniai ir užsieniniai gėri-mai. Pavieniai ir šeimynos kvie-čiama apsilankyti.

LIETUVIS PLENTO ATIDARYMO ISKILMESE

Pabaigus statyti Ria de Janeiro — Sao Paulo plentą, kelionė tarp šių Brazilijos didmiesčių sutrumpinta 153 km. Dabar Rio iš Sao Paulo autu lengvai pasiekiami per 5 valandas.

Is Rio į Taubate, Sussieckimo De-partamento pakviesti, atvyko sostinės valdybos viršininkai ir Lock Joint Pipe Co. atstovai, kurių tarpe teko garbės būti ir „A. L. Balsu“ kores-pondentui, Eduardui Girčiui.

Atlikus oficialius formalumus, ban-ke-to metu E. Girčis tapo paprašytas papasakoti apie Lietuvius ir Lietuva. Teko kalbėti ir dainuoti. Laikraščiai „A. Noticia“ Nr. 133 ir „A. Voz do Vale“ Nr. 488 labai palankiai sumi-nėjo lietuvius.

„A. L. B.“ Koresp.

— JONAS KLEMEIKA Cachoera Paulista miestelyje turi gražiai įren-gatą savo foto studiją.

— JURGIS ZARKEVICIUS su žmona turi gražių ūkį netoli Brazil-jos miestelio Pindamunangaba.

SU PETRONIAIS IR SUDNIAIS VILLA ELISA

General Motors vyriausias inspek-torius Julius Petronis su žmona Emi-lia Perskaidaitė ir automobilių tai-symo dirbtuvės savininkas Jonas Sud-nius su žmona Ona Gaizūtyte, turinti po namą Buenos Aires mieste, 4. 12. 49 surusė bendras įkurtuves. Asado pietūs ir vakarienė su šaldytais gėri-mais įvyko Villa Elisa, ant eukalpiu-tais apauguso kalnelio, prie upelio apie 50 kilometrų nuo Buenos Aires. Bent 100 svečių sekmadienio poilsio dieną praleido tyrame ore, gausiai vaišiniami. Skambėjo lietuviškos dai-nos, svečiai linkėjo ilgiausių metų Sudniais ir Petroniams. Svečių tar-pe matėsi: Ponia Emilia T. Čekanaus-kiene su dukra Irene, P. Taraška su šeima, J. Paluikis su žmona, V. P. Ur-biečiai, V. A. Andriūškai, S. K. Sta-neikai, „A. L. Balsu“ štabas P. O. Ozinskas ir K. Norkus, Jurgis ir Juo-zas Morkūnai, K. V. Kaminskai, B. S. Eidukonai ir J. Aukštikalnis, J. Žilvičiai, J. Povilauskai, M. Guerra, J. Daunoras, P. Tamošiūnai, J. Ku-cinskai, E. Ryliskiai, V. Paliloniai, A. Tumikailiai. Sykiu su tėvais da-lyvavo ir čiagiškai jaunosios kartos atstovai, o taipgi ponios Ona Kaspa-rienė, Elena Ešienė, Bruna Kalkienė, E. Tijauna, M. Naudžiūnienė, Petraus-kiene su dukra Birute, p-lė Angela Gervelyte, teatro Colón šokėja p-lė Rosita Ryliškytė, p-lė Sofia Čekanaus-kaitė, Melo Acroca, muz. Ignas An-drijauskas, A. Vilkas, L. Gučis, E. Taraška, A. Degulis, Kaz. Liaudans-ki, J. Povilavičius, Jokantas iš Be-risso ir kt.

Dienos pražumas dabino vaišiių noutaiką. Paskutiniai lietuvių autai išvažiavo jau su šviesomis.

Chola Eidukonytė.

JUSTINAS VALAITIS pardavė aukso išdirbinių imonę Buenos Aires mieste ir nupirkė didelį viešbutį — „Hotel San Miguel“, Rio Ceballos, Kordobos provincijoje.

RESTORANAS "DOS AMIGOS" K. Paulausko ir M. Kamsiuo PASEO COLON 449, Bs. AIRES Tel. 33, Avenida 3202 Puikus valgiai, baras, rezervadai šeimynoms.

PAKETAI IR LAIVAKORTES Visa kas turi ryšio su KELIONĖ-MS ir PARAMA, geriausiomis sąlygomis. Oficialūs kainos. Patarnavimas nemokamas. Teirauki-tės: **PAN - AM - TUR.** TUCUMAN 646 — Buenos Aires Atstovai visose pasaulio šalyse.

Despensa "La Fe" ANTANAS BUNDINIS Savininkas Šviežias valgomas prekes ir gerą alų bei vyną gausite paš mus pi-giau negu kitur. Prašom apsilan-kyti ir pasitikrinti. Canning 1706 ir Costa Rica 4401 Telefonas 72, Parque 4020

DIDELI, MAŽI, SENI IR JAUNI
JŲSŲ DRAUGAI ARGENTINOJE IR VISAM PASAULY
DŽIAUGSIS ISTISUS 1950 METUS, PRISIMINDAMI JUS,
JEIGU PADARYSITE JIEMS KALĖDINĘ DOVANĄ DABAR —
UŽPRENUMERUODAMI „ARGENT. LIETUVIŲ BALSĄ“!

SVEIKINIMAI

BENDRADARBIAI SVEIKINA „A. L. BALSĄ“

Pov. Kubiliūnas iš Auso-nio sykiu su Kalėdiniais Pasveikini-mais „A. L. Balsu“ spaudos darbo pa-ramai prisuntė \$ 20.

Kazimieras Stankūnas iš Buenos Aires įteikė \$ 50 auką mūsų spaudos darbo paramai.

Miklovis Dauksys iš Mon-tevideo atsuntė savo auką \$ 40 ir \$ 20 prenumeratoros su širdingais linkėji-mais.

Mikas Krasinskas iš Mon-tevideo, sykiu su raštais, atsuntė linkėjimus visiems „A. L. B.“ bendradarbiams.

Leonas Kančauskas iš Bue-nos Aires, Kalėdų proga, atsuntė po-ezijos ir prozos, su linkėjimais „A. L. B.“ bendradarbių šeimai.

Ona zurlytė žiukienė iš Comodoro Rivadavia, sveikindama su Kalėdomis ir Naujais Metais, pristuntė Giro Postal sumoje \$ 60: Savo prenumeratorai \$ 20, savo sesers Apoloni-zos Žiurlytės Lesure prenumeratorai \$ 20 ir \$ 10 — auką „A. L. Balsu“ spaudos darbo paramai.

Aigirdas Bagdonas iš New Yorko, sveikindamas su Naujais Me-tais, „A. L. Balsu“ spaudos darbo paramai prisuntė 5 dolerius.

Matas Bendinskas iš Kor-dobos sykiu su Kalėdiniais pasveiki-nimais prisuntė \$ 30, užprenumero-damas „A. L. Balsą“ Stasiui Kru-veiliui, JAV.

Kazimieras Pečelis iš Co-modoro Rivadavia, sveikindamas „A. L. Balsą“ Kalėdų ir Naujų Metų pro-ga atsuntė \$ 40 savo prenumeratorai. Visiems gerbiamiesiems tautiečiams, prisimenantiems savo laikraštį metų pabaigoje, širdingai dėkojame.

Administracija.

SVEIKINU IR SIUNČIU Į 60.—

Sveikinu „Argentinos Lietuvių Bal-są“ Kalėdų švenčių proga ir linkėda-mas dar geriau bujoti 1950 metais, sykiu siunčiu \$ 20.— už gerb. Bolla-us Lauciaus prenumeratorą ir \$ 40.— kaip mano asmenišką auką pavyzdingo „A. L. Balsu“ spaudos darbo paramai. Vi-so \$ 60.—

Lai gyvuoja „Argentinos Lietuvių Balsas“, teikiantis teisingiausias ži-nias iš viso pasaulio lietuvių gyve-nimo!

Visi nuosirdžiai, pagal išgalę, sto-kime kilniaus „A. L. Balsu“ spaudos darbo talkon, padėdami jam kovoti už mūsų brangios tėvynės Lietuvos Laisvę!

Reiškiu gilią lietuvišką pagarbą, — J. Miklovis - Dauksys. Montevideo, ROU, 12. 49.

KAVINĖ-BARAS-BILJARDINĖ
"KAUNAS"
Vladas Masiokas Savininkas CACHI 809 Tel. 61-4615

VASAROJANT KORDOBOS KALNUOSE
"Lituania" suteikia pensionistams geriausius patogumus. Lietuviška virtuvė. Rezervuodami kambarius rašykite: S. R. JOSE PALŠIS VILLA RUMPAL, Prov. Córdoba Priė pat ežero Calamuchita.

Dr. E. LEVINAS

Lietuvis gydytojas - chirurgas diplomuotas Berlyno ir Kordobos universitetuose, buvęs Rosario lig-oninės klinikos vedėjas, dabar Hospital de Clinicas, Sala 4 gyd-ytojas, kalbant lietuviškai, pri-ima širdies, aorta ir kt. ligų ligo-nius savo konsultorijoje

nuo 15 iki 18 val.

CALLAO 545 T. A. 35 - 8669

NAUJI KAPAI

MIRĖ VERONIKA LUKASEVIČIŲ SIAUCIŲNIENĖ

Gruođio 8, 1949 Buenos Aires ka-puose Flores tapo palaidota Veronika Lukasevičūtė Siaučiųnienė, 54 m. amžiaus. Kiliusi iš Pandėlio, Rokiš-čio apskrities. Argentinoje gyveno nuo 1930 metų.

Vėlonė buvo pavyzdinga žmona ir motina. Argentinoje didžiausiamė nuilūdimė liko jos vyras, Petras Siaučiųnas ir sūnus Sigitas Siaučių-nas, Buenos Aires universiteto ekonomi-niųjų mokslų fakulteto studentas, gyvenanti savo namuose, Dávila 751. Oestė lapkričio 15, atrode, kad svei-žies liga. Operavus sanatorijoje

Apie 6 mėnesius vėlonė sirgo tul-dakata eina gerto, bet plačių uždegi-mas pakirto šios pavyzdingos lietu-vės gyvybę.

Iškilmingose laidotuvėse dalyvavo daugybė žmonių, palydėjusių vėlonę į amžino poilsio vietą. Religinės apeigas atliko kun. dr. K. Černiaus-kas.

Puošnius gyvų gėlių vainikus at-siuntė šie vėlonės giminės ir šiau-čiųnių šeimos draugai:

Vyras ir Sūnus, Juozas ir Anasta-zija Siaučiųnaitė Kudirkai, Petras Siaučiųnas su šeima, Firmos „Kal-sta“ sav. K. Stankūnas ir Ant. Ka-larys, A. Simutis ir P. Mironas su šei-momis, A. Pilypas su šeima, Gesenų ir Balčiūnų šeimos, A. Kaluina su šeima; Gudmonas, Kaluinas ir Petru-lis, Transportes Suarez, Suarez y Cia., Savininkai ir personalas baldų fabri-ko „Independencia“, Hdrėira ir sū-nus, N. Vijiūnas su šeima, L. Navi-kas su šeima, A. Kinduryis ir Pr. Ba-kanas, José Pezza su žmona; J. Vaitekinas, R. Jasutis, St. Čekaus-kas su draugais: G. Filipaitės rasti-nės bendradarbės; B. Manušis su dukra, J. Čižiūnas su šeima, A. Jan-čiai, J. Kalveliai ir kt.

Lai bus vėlonėi lengva išstėti am-žinai svingtos Argentinos žemėje, o jos vyrui ir sūniui reikiame gilių užuojautą skandžios nelaimės valan-doje.

A. A. V. L. SIAUCIŲNIENĖ, palaidota Buenos Aires kapuose Flo-res 8. XII. 49.

DEKOJAME VISIEMS

Gilaus liūdesio valandoje, žmonai ir motinai Veronikai Lukasevičūtėi Siaučiųnienėi mirus, sujaudinti reiš-kiame gilią padėką visiems dalyvavu-siems laidotuvėse ir papuošusiem vėlonės kapą gyvų gėlių vainikais. Vyras ir Sūnus.

III III III III III III III III III III

II V. E. VILKELIAI II
II KAVINĖ IR BARAS II
II Alr. Tomas 64; T. E. 64 - 1965 II
II Buenos Aires II
II III III III III III III III III III

Aukso Išdirbinių Fabrikas

JUSTINO VALAICIO

Daro naujus ir perdirba iš aukso žiedus, apyrankius, retėželius, vy-rams ir moterims. — Parduoda laikrodžius: CORDOBA 2019 - 2-ras aukštas T. A. 44, Juncal 9256, Bs. Aires

STAIGA MIRĖ JONAS VASILIAUSKAS

Gruođio 1, 1949 eidamas gatve kri-to ir nuo širdies smūgio mirė Jonas Vasiliauskas, apie 48 m. amžiaus. Pa-laidotas Chacarita kapuose 3. 12. 49. Vėlonis 1929 metais iš Argentinos buvo nuvykęs Lietuvon, kur viešėjo 6 mėnesius. Buvo kilęs iš Paprūdių kaimo, Kupiškio valsčiaus, Panevė-žio apskrities.

Argentinoje liko pusbrolis, Eduar-das Čecys, gyvenantis Bulnes 1956, Buenos Aires, pas kurį galima gauti smulkesnių žinių. J. S.

NAUJAS LIETUVES KAPAS

Gruođio 10, 1949 Buenos Aires kapuose Chacarita tapo palaidota Ma-ria Račkauskaitė-Kukulio, 52 m. am-žiaus. Didžiausiamė nuilūdimė liko vėlonės vyras, Estebano Kukulio, graikų tautybės, gyvenantis Saraza 816, Bs. Aires. Taipgi liko pusbro-liai Vl. Lapinskas ir Al. Valius su šeimos, brolio dukte Stefanija.

Giminės ir kaimynai palydėjo vėlonę į amžino poilsio vietą ir pa-puošė jos kapą gyvų gėlių vainikais. E. P.

DEKOJU VISIEMS

Mano mylimam broliui Kazimierui Leipui mirus, Hūdesio valandoje reiš-kiu gilią padėką visiems man parei-škusiems užuojautą ir dalyvavusiems mano brolio laidotuvėse, bei papuo-šusiem vėlonies kapą gyvų gėlių vainikais. Taipgi dekoju Berisso Liet. Savišalpos ir Kultūros Draugijai (buv. Vargdieniui) už išmokėjimą pomirtinės, \$ 200 sumoje.

Juozas Leipus.

JONAS GYLIŠ-GILLIES

Argentinoje baigęs gimnazijos mokslą, dabar pasekmingai studijuoja univer-sitete, Chicago, Illinois. Šis „A. L. Balsu“ bendradarbis taipgi mokėsi dainos ir muzikos meno. Liauslaikiais Argentinoje jis griežė amerikiečių or-kestrė, gimnazijos baigimo iškilim-in-game akte Consejo de Mujeres sceno-je susilaukę griausmingų aplodis-mentų, kaipio dainininkas. Jaunu-olis Gylis yra žymus Lietuvių Misijos Draugijos bendradarbis.

KRYŽIAI

Vinco Ramono romanas vaizduoja bolsėvikiški Lietuvoje, žaviųjų Suval-kijos lygumų peizaže. Pirmoji laida išleista 1947 - lietuviškos knygos su-kakties - metais, 286 psl. Premijuota 1947 m. BALF'o literatūros premija. Visa laida išparduota. 1948 m. išleis-tas antras papildytas leidimas, 318 psl. Viršelis dail. F. Osmolickio. Vel-klusas žinomo latvių rašytojo Emilio Skujenieko išverstas į latvių kalbą. Kaina 5 pesai. Galima gauti „A. L. Balsu“ Redakcijos, Boedo 737.

LIETUVŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED

KALĖDŲ GIESMĖ

Atėjo naktyje tylioji linksmoji ta ži-nya, Kai leidos žemėn angelai žmonėms pranešti ją: Ramybė žemėj iš dangaus, gera valia žmonėms. Pasaulis klausosi tyliai šios angelų giesmės.

Sparnais ramybės nešami dar skren-da jie šiandien Teškamba muzika dangaus pasaulini vargaming; Virs jo liūdnų, žemų slėnių jie len-kiasi žemai, Virs Babilono šio garsų dar gieda angelai.

Jūs, prispausti gyvenimo, sulinkę pažemiui, Bekopdami keliu aukštyn vargiai ir pamažu, Pažvelkit, džiaugsmo valanda jau atskrenda sparnais. Sustokit kiek pasiklausyt, kaip gieda angelai.

Nes jau artėja laikas greit sakytas II pranašų, II Kad, metas bus, sulauksime mes auk-so dar laiku, II Kada ramybė žemėje grožybėje žy-dės, II Ir kilis nuo žemės atgarsiai šios an-gelų giesmės! II E. H. Sears — D. I.

ŠIRDINGAI SVEIKINAME VISUS SKAITYTOJUS ŠVENTŲJŲ KALĖ-DŲ PROGA IR LINKIME PALAI-MINTŲ NAUJŲ METŲ!

DVASINIO TURINIO LITERATŪ-ROS GALIMA VĖLTUI ĮSIGYTI RAŠANT Į MŪSŲ RASTINĘ JAV LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA INCORPORATED P. O. Box 488, Chicago 90, Illinois, USA

QUILMES BOCK
la mejor cerveza

